

Bibliographie van de Vlaamsche Plaatsnaamkunde

door H. J. VAN DE WIJER,

Professor aan de Universiteit te Leuven.

(VERVOLG). (1)

LIJST VAN BRONNEN EN VERKORTINGEN.

Men gelieve hier bij te voegen :

O. K. Hass. — Verzamelde Opstellen, uitgegeven door den
Geschied- en Oudheidkundigen Studiekring te Hasselt.
Hasselt, I-II; 1923-1926.

Vla. Top. Ver., Med. — Vlaamsche Toponymische Veree-
ning te Leuven. Mededeelingen. Leuven, I-II; 1925-1926.

(1) Het eerste deel van deze Bibliographie verscheen in de *Hande-
lingen* I (1927), 185-199.

AANVULLINGEN. (1)

Onderstaande bijdragen, waarop onze aandacht niet bij tijds gevestigd werd, moge men op de gepaste plaats inlasschen :

AFD. I.

5. FLOU, K. DE. — Over bronnen voor Toponymie.
Rec. VIAENE, A. *Em. Bibl.* 1925, N°. 51.
30. LINDEMANS, J. — Plaatsnamen.
Rec. GRAULS, J. *Pag. Bibl.* I, 69.
- 54a. WIJER, H. J. VAN DE. — Nog moderne bronnen.
Vla. Top. Ver., Med. 1926, 2.

AFD. II, A.

- 59a. DELFOSS, L. R. — De oerbeteekenis der namen Vlaanderen en Vlaming. *Vlaanderen* (weekbl.) V, 167, 173.
Bevat ook verdere bibliographische aanduidingen.
- 70a. DESPARS, J. N. — Cronijcke van den Lande ende graefsece van Vlaendren (uitg. door J. De Jonghe). 4 dln. *Brugge*, 1837/40.
Naem-oorsprong van Vlaendren. I, 48.
- 73a. KERVYN DE LETTENHOVE, M. — Histoire de Flandre. 4 vols. 3e éd. *Bruges*, 1874, 34.

(1) Men gelieve er op te letten, dat de vetgedrukte nummers verwijzen naar reeds vermelde bijdragen. De eigenlijke aanvulling volgt in kleineren tekst.

AFD. II, C.

99. CARNOY, A. — De Germaansche oorsprong van de riviernamen met-apa.
Zie ook *Id. Soc. Phil. Bull.* I, 145.
101. — De oudste riviernamen enz.
Rec. VIAENE, A. Em. Bibl. 1925, N°. 54.
- 170a. FELLER, J. — Quelle langue parlaient les anciens Belges ? *Vie wallonne* I (1920/1921), 241, 289.
- 170b. — Les noms de nos provinces. *Ibid.* 385.
172. FLOU, K. DE. — De migratie der plaatsnamen.
Rec. VIAENE, E. Em. Bibl. 1925, N°. 53.
- 184a. HOOREBEKE, G. VAN. — Etude sur l'origine des noms patronymiques flamands et sur les questions qui se rattachent aux noms. *Bruelles*, 1876.
Ook in verband met plaatsnamen.
- 207a. MARCHOT, P. — L'ancien wallon STIER et STER.
Archiv. romanicum VI (1922), 505.
- 207b. — Le germanique AWIA « eau courante ou prairie avec eau courante » en français. *Ibid.* VIII (1924), 305.
- 278a. X. — Uit *De Student* 1890, Nr. 5. Vlaamsche plaatsnamen in Wallonië en Frankrijk. *Dagh.* XI/XII, 174.

AFD. III, A.

- 303a. ROLAND, C. G. — Quelques problèmes d'identification toponymique (1. Brabante A^o 747). *Ann. Soc. Arch. Namur* XXXIII (1920), 263.
IBID. B, 2.
- 352a. BUELENS, CH. — Malines-Mechelen. Origine du nom de la ville. Développement de la ville. Rues et édifices. *Bruux.* 1884.

IBID. C.

424. BUVÉ, C. — Eén nieuwe uitleg van den naam Thienen.

Te verplaatsen naar AFD. III, B, 7 als Nr. 399.

446. KINDERE, L. VANDER-. — Note additionnelle sur Dieweg.

Zie ook ID. : *Dieweg*, via publica. *Soc. Phil. Ann. Bull.* 1904, 24, 80.

AFD. VI.

992a. BAL, J. — Verklarend Woordenboek met platen voor België en Nederland. 2^e druk. *Gent*, 1899.

Onder de «Bijgevoegde Tabellen» op bl. xx wordt een lijst medegedeeld van de Belgische plaatsnamen (de Vlaamsche in gemoderniseerde spelling).

AFD. VII.

1036b. X. — Verzeichnis der belgischen Ortsnamen in richtiger Schreibweise. *Brüssel, o. J.*

Titel ook in het Ned. en in het Fra.

BIJLAGE I, B.

31b. LAURILLARD, F. — Sprokkelhout. Geschied- en letterkundige bijzonderheden. *Amsterdam*, 1887:

Zie vooral bl. 170 en 302 : Plaatsnamen (aanteekeningen over oorsprong, beteekenis, spelling, enz.).

AFDEELING IV.

LIMBURG en LUIK.

A. — Generalia.

487. CEYSSENS, J. — De Limburgsche Kempen van voorheen. I. Topographie. II. Oude Ethnographie en Toponymie. *Limb.* I, 121, 152, 168.
488. CLAES, W. H. — Over den naam Limburg. *Limb.* V, 98.
489. CORSWAREM, G. C. DE. — Mémoire historique et étymologique sur les noms des anciens habitants, territoires, communes et hameaux de la province de Limbourg. *Soc. Litt. Limb.* VI, 39.
490. DANIELS, P. — Plaatsnamen in Limburg. *Dagh.* I/II, 37 ; *Ibid.* 111.
Pn. op-ingen met Waalsche benaming.
491. FABRY-ROSSIUS. — Résumé synonymique et étymologique des noms des communes de la province de Liège (arrondissement de Liège). *Arch. Liège* VII, 311.
492. GERAETS, E. — La culture de la vigne dans la province de Limbourg pendant le Moyen âge. *Looz* I, 11, 19, 31, 36.
493. HABETS, J. — Over den wijnbouw in Nederlandsch en Belgisch Limburg, gedurende vroegere eeuwen. *Arch. Limb.* III, 380.
494. HANSAY, A. — Les « Schansen » dans le Limbourg. *Soc. Litt. Limb.* XXXVII, 11.

495. HERMANS, C. R. — Etymologisch betoog dat de Eburones van Caesar (de B. G.) in de Eifel (Eifelo, van daar Eifelones = Eburones) gewoond en met de Tungri niets gemeen hebben. *Ned. Congr.* 's Hertogenbosch 1861, 142.
496. HUYSMANS, C. — Over Plaatsnaamkunde. Opstel waarin verhandeld wordt over het woord Haspegouw en ook over een mensch die anderen de les wil spellen en zelf, langs zijn neus miskijkt. *Limb. Jb.* IV, 83.
497. — Nog over Haspegouw. *Limb. Jb.* IV, 114.
498. — Limburg in het werk van Prof. KURTH : La frontière linguistique etc. *Mél.* XXXIII, 57.
499. — Un problème de philologie. La signification du mot Hesbaye. *Univ. Brux.* X, 218.
Zie ook HANSAY, A. *Looz* VII/VIII, 76.
500. LANGOHR, J. — Le nom de Limbourg. *Tongres*, 1917.
501. — Autour de Limbourg-sur-Vesdre, *Soc. Litt. Limb.* XXXV, 101.
502. LELOTTE, A. — Le nom de Limbourg (sur Vesdre). *Bull. Soc. Verv. Arch. Hist.* XVIII (1925), 285.
503. MARNEFFE, E. DE. — Noms de lieux de la Hesbaye d'origine mérovingienne ou carolingienne. *Congr. Arch. Liège* 1909, II, 762.
O. m. plaatsnamen op -ingen.
504. PAQUAY, A. — Oordnamen I. *Dagh.* XXIII, 1, 17.
Vooral plaatsn. op -hoven, -beek, -acum, -rode, -hem, -ingen, -loo, -laar : uit « al de gewesten waar Limburgsch gesproken wordt ».
505. PEETERS, H. — Oorsprong der gemeentenamen van de provincie Limburg. *Vla. Kb.* XXIV, 193, 280, 315, 411, 446, 499, 458.
506. RYCKEL, A. DE. — Rivières et ruisseaux de la province de Liège. *Art Hist. Liège* XXI, 27.

507. VERKEST, M. — Haspegouw = Hesbaye = Hasbania.
Vla. Kb. XXXV, 125.
508. X. — De Taalgrens in Luik en Limburg. *Dagh.* XI/XII, 136.
Naar aanleiding van KURTH, G. : La frontière linguistique etc. Handelt ook over sommige suffixen als heim, loo, laar, dorp, wijk, enz.
509. X. — Plaatsnamen in Limburg. *Dagh.* VII, 19.
Pn. op -ingen, op -hoven, of beginnende met ge-, gen-.
Zie ook X. — Ge, gen, gene, ger. N^r. 263.
510. X. — Haspegouw of Haspengouw. *Dagh.* XI/XII, 83.
Ook samenstellingen met espe, aspe.
511. X. — Dietsche plaatsnamen. *Dagh.* XIII/XIV, 38.
Vier dorpen der Dietsch-Waalsche grens.
512. X. — Haspegouw. *Dagh.* XIII/XIV, 161.
513. X. — De Franken (in Limburg). *Dagh.* VIII, 72.
514. X. — Haspegouw of Haspengouw ? *Limb. Jb.* III, 45.

B. — Afzonderlijke steden of dorpen.

1. — BILSEN.

515. CUVELIER, J. en HUYSMANS, C. — Toponymische studie over de oude en nieuwe plaatsnamen der gemeente Bilsen. *K. Vla. Ac.* Gent, 1897.
Rec. BORMAN, C. DE. *Looz* II, 25.
MAREZ, G. DES. *Rev. Inst.* XLII, 333.
VERKEST, M. *Will. T's.* I, 177.

2. — HASSELT.

516. ANTEN, J. — A propos de la plus ancienne charte mentionnant la ville de Hasselt. *Looz* V, 31.
517. B. J. v. d. — Hasselt. *Dagh.* XXI/XXII, 192.

518. BAMPS, C. et GERAETS, E. — Hasselt jadis. Recherches historiques et archéologiques sur les vieux remparts, les vieilles rues, les vieux monuments et les vieilles maisons de cette ville. *Mél.* XXX, 17.
519. — Hasselt jadis (2me partie). Recherches sur l'ancienne banlieue. *Mél.* XXXI, 9.
520. — Index des noms de lieux anciens de la banlieue de Hasselt. *Mél.* XXXI, 108.
521. GERAETS, M. — Un tableau de Hasselt au début du XIXe siècle. Beschrijving van Hasselt. *Mél.* XL, 73.
522. GESSLER, J. — De « Bonnefantenstraat » te Hasselt. *Limb.* V, 31.
523. HABÉTS, A. — Note concernant quelques anciennes dénominations de vieux chemins et sentiers sur le territoire de Hasselt. *Looz* VII/VIII, 47.
524. KLEPPER, J. DE. — Notice sur l'origine de la ville de Hasselt. Renseignements fournis par les études de toponymie. *Looz* X, 5.
525. MARNEFFE, E. DE. — Hasselt. Etude toponymique. *Mél.* XXXIII, 81.

Wij vermelden nog :

526. ANTEN, J. — Recherches sur la topographie — intra muros — de la ville de Hasselt. *Looz* V, 47 en *Ib.* VI, 33.
527. BAMPS, C. — Une rue royale à Hasselt. *Looz* VII/VIII, 69.
528. GESSLER, J. — Die Pierts. Topographische, taal- en geschiedkundige aantekeningen over en om het Peerts-huis in de Peertsdemerstraat te Hasselt. *K. V. A., V. en M.* 1922, 149.
529. — Notes topographiques hasseltoises. I-II. *Soc. Litt. Limb.* XXXVII, 43.
530. — La première Halle aux draps de Hasselt. *Soc. Litt. Limb.* XXXVI, 109 en XL, 90.

3. — TONGEREN (EN OMGEVING). (1)

×. PAQUAY, J. — Zie ULRIX, E. N^r. 532.

531. THIJS, CH. M. T. — Tongres au XIVe siècle. *Soc. Litt. Limb.* XI, 143.

O. m. Tongersche straatnamen in de XIVe eeuw.

531a. ULRIX, E. — Les rues de Tongres à travers les siècles. *Tongres*, 1904.

532. ULRIX, E. et PAQUAY, J. — Glossaire toponymique de la ville de Tongres et de sa franchise. Première section : La ville. *Soc. Litt. Limb.* XXV, 273; XXVI, 145.

533. — Glossaire toponymique de la ville de Tongres et de sa franchise (avec carte-plan). Deuxième partie : La franchise. *Soc. Litt. Limb.* XL, 11.

Top. van Berg, 's Heeren-Elderen, Henis.

C. — Varia.

534. B. C. d. — Membruggen (met naschrift). *Dagh.* XVII/XVIII, 65.

Zie ook X. — Membruggen. De tienden. *Ibid.* XIX/XX, 46.

535. BUVÉ, C. — Ontleding van den naam Worm - Waremme. *Limb.* III, 76.

536. — De naamafleiding van Gingelom. *Limb.* III, 126.

537. — Afleiding van den dorpsnaam Eben. *Limb.* III, 173.

538. — Is de riviernaam Jeker wel Keltisch? *Limb.* IV, 165.

539. CEYSSENS, J. — Plaatsnaamkunde : Quaedmechelen, Caulille, Hasselt, Houthalen, Helchteren. *Limb.* II, 132.

(1) Het vraagstuk Tongeren-Atuatuca werd herhaaldelijk in verschillende tijdschriften besproken : o. m. in *Soc. Litt. Limb.*, *Ac. Roy. Bull.* en *Arch. Liège*. Hier moge een verwijzing volstaan naar ULRIX, E. en PAQUAY, J. in *Soc. Litt. Limb.* XXV, 295.

540. — Nog over Houthalen. *Limb.* II, 179.
541. — Nog over plaatsnamen. Naoogst (Helchteren, Overslag, Witmer, Stiemer, Camerloo, Waterschei en Heppen). *Limb.* III, 149.
542. — A propos d'Eysden et d'Aspre. *Leod.* VII, 78.
543. — Weerst et Warsage. *Leod.* VIII, 38.
544. — (Trognée = Trui(j)elingen). *Dagh.* IX/X, 158.
545. CLAES, W. H. — Etymologische sprokkelingen. De beteekenis van den plaatsnaam Helchteren. *Limb.* VI, 196.
546. — Nog over Hoccascaute en Ochinsala. *Limb.* VI, 253.
Hoxent en Exel.
547. COUNE, M. — Bas-Heers, Basse-Heers, Neerheers, Bartes-Heers. *Limb.* V, 265.
548. DAGHET, 't. — Plaatsnamen. *Dagh.* XI/XII, 107.
Abswellen, Webedé, Widoye.
549. DANIËLS, P. — Plaatsnamen in Limburg (Zonhoven). *Dagh.* I/II, 3.
550. — Zourle = Zonhoven. *Dagh.* XIX/XX, 69.
551. — Ochinsala - Exel. *Looz* I, 26.
552. DEMARTEAU, J. E. — Les remparts de St-Trond, ville du pays de Liège. Notice et vues. *Arch. Liège* XX, 487.
553. EGGEN, J. — Toponymie of lijst van plaatsnamen voorkomende in de oude gemeente Aalst bij St-Truiden. *Looz* XII, 48.
554. FRANQUINET, G. D. — Plaatsnamen in Belgisch Limburg. Veldwezelt. *Maasg.* II, 217.
555. — Plaatsnamen enz. Laufeld, Vroenhoeven, Grimby. *Ibid.* 221.

556. — Plaatsnamen enz. Wonck, Rothem, Graeth, Canne, Waltwilder. *Ibid.* 226.
557. GR. — Notes sur le nom de Kerkom. *Looz* XII, 2.
Zie ook *Dagh.* XI/XII, 123.
558. HANSAY, A. — A propos d'une polémique sur l'identification de Cassallum (= Kessel). *Looz* VII/VIII, 67.
559. HASSELT, H. P. A. VAN. — Mynecom (bij Aldeneyck). *Looz* VI, 13.
560. KEMPENEERS, I. — Les accises sur les vins dans la bonne ville de Herck, au XVe siècle. Auberges et bou-
tiques de la ville de Herck. *Looz* II, 24.
561. KESTERS, H. — Keltische oorsprong van Rosmeer
en Jeuk. *Lew. Bijdr.* XVII, 32.
562. LAUFS, K. — Correspondance. *Looz* V, 75.
Ordingen, Urdingen, Ordange.
- 562a. LYNA, J. — De grenzen van Loon. *O. K. Hass.* II,
145.
563. MAAS, P. J. — Nog de ligging van Cassal (= Kessel).
Looz V, 33.
564. MARNEFFE, E. DE. — Hoccastaute (in pago Texan-
drensi). *Mél. Borm.* 559.
565. PAQUAY, A. — Ochinsala - Exel. *Ban.* IV, 30.
Bespreking door DANIELS, P. *Looz* I, 26.
566. — Oordnamen. II. Exel-Hoesselt - Hasselt. *Dagh.*
XXIII, 19.
567. PAQUAY, J. — Amburnia et la source miraculeuse
de Saint-Trudon. *Art Hist. Liège* XIV, 251.
Emmeren bij Houppertingen. Zie ook *Leod.* II, 90.
- 567a. R. GILB. — Stevoort. Oude gebruiken. *Limb.* VIII,
63.
Bespreekt ook enkele plaatsnamen.

568. ROBIJNS, O. — Nog over den naam Exel . *Ban.* VII, 100.
569. — Plaatsnamen in Limburg (Zonhoven). *Dagh.* XIX/XX, 29.
570. — Peperstraat (te Diepenbeek). *Limb.* VII, 209.
571. TENBOSCH, J. — Afleiding en beteekenis van den dorpsnaam Brusthem. *Looz* XII, 13.
572. WEERD, H. VAN DE. — Saint-Willibrord en Campine. Reppel et Exel (Hoxent). *Leod.* XIII, 94.
573. — Hoccascaute, in pago Texandrensi (= Hoxent). *Leod.* XV, 7.
574. WIT, J. DE. — De plaatsnamen Gillis, Luithegge, Wijshagen. *Limb.* VII, 142.
575. X. — (Wuest-Herck, enz.). *Dagh.* XI/XII, 31.
576. X. — Plaatsnamen (Gingelom). *Dagh.* XI/XII, 85.
577. X. — Kerkom, met zijne bijzonderste wijken, straten, velden, enz. *Dagh.* XI/XII, 123.
578. X. — Membruggen. *Dagh.* XVII/XVIII, 59.
579. X. — Bavaert. *Dagh.* XIX/XX, 58, 70.
Bavers te 's Heeren-Elderen.
580. X. — Hoesselt. *Dagh.* XXIII, 12.
-

AFDEELING V.

OOST- en WEST-VLAANDEREN

en Henegouw.

A. — Generalia.

581. ANDRIES, J. O. — Notice sur la grande bruyère flamande de Bulscamp ou Itinéraire de Walter de Marvis, évêque de Tournai, fixant en 1242, les limites d'un grand nombre de paroisses touchant à cette bruyère ; avec une carte. *Em. 2° sér. XIII*, 271 en *Hist. Tournai Bull. XI*, 48.
582. B. V. — Nog Vlanderens kuste. *Biek. IV, Bijbl. XLVIII*.
Aanvulling bij VERWAETERMEULEN, A. Oordnamen enz. *Zie N^r. 617*.
583. BLANCKE, J. — De aloude bevolking van Westvlanderen. De vóórromeinsche Teutonen. *Biek. VII*, 250.
584. BROECKAERT, J. — Over de namen der gemeenten van het arrondissement Dendermonde. *O. K. Dend. 1863*, 1.
- ×. BUDDINGH, D. — Bedenkingen en aantekeningen op de woordverklaringen der plaatsnamen, door de Heeren WILLEMS en KREGLINGER. *Zie N^r. 282*.
585. BUSSCHE, E. VANDEN. — Nos communes. Observations diverses touchant les noms de lieu de la Flandre occidentale. *Fla. XV*, 125.
586. CAPPEL, E. VAN. — Pagus Cortracensis. *O. K. Kortr. Hand. IV*, 5.

587. CHOTIN, A. G. — Etudes étymologiques sur les noms de lieu de la Flandre occidentale. *O. K. Iep.* VII, 185 ; VIII, 1.
Ook afzonderlijk verschenen : *Ypres*, 1877.
588. CLAERHOUT, J. — Woorden en oorden. *Phil. Bijdr.* IV, 49.
Dorpsnamen in Oost-Vlaanderen. Zie ook *Biek.* VII, 77.
589. — De Menapiërs. *Biek.* XXIX, 173.
×. — De bevolking van Westvlaanderen. Zie N^r. 68.
Met beschouwingen over de W. vla. toponymie.
590. DASSONVILLE, A. — Klankstand der Westnederfrankische eigennamen der Chartes de Saint-Bertin van het jaar 648 tot 1100. *Phil. Bijdr.* II, 33 ; III, 3, 19.
Ook oude vormen van W. vla. plaatsnamen uit Haigneré, H. Les chartes de Saint-Bertin. I. *Saint-Omer*, 1886.
591. — Plaatsnamen. *Biek.* IV, *Bijbl.* I.
Lijst van oude W. vla. plaatsnamen.
×. — Zie ook N^{rs}. 808 *vgl.*
592. DELPLACE, A. — Vlaanderen, Thourout, Brugge, enz. *Z. p. of j.*
Plaatsnamen in West- en Oost-Vlaanderen, ook te Brugge.
593. DEYN, L. DE. — Eenige bedenkingen over de naemsprongen onzer gemeenten. *Z. p.* (1845).
Naar aanleiding van WILLEMS, J. F. *Mémoire etc.* Zie N^r. 625.
594. FLOU, K. DE. — Notitie over plan van bewerking van het toponymisch woordenboek van West-Vlaanderen. *K. V. A., V. en M.* 1908, 485.
595. — Plaatsnamen der provincie West-Vlaanderen en v/h Noorden van Frankrijk. *K. V. A., V. en M.* 1909, 843.
Verslag over zijn wetenschappelijke zending in Frankrijk.
596. — Toponymie van Westelijk Vlaanderen, enz. *Memorie van toelichting.* *K. V. A., V. en M.* 1911, 403 ; 1921, 221.

597. — Woordenboek der Toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het land van den Hoek, de graafschappen Guînes en Boulogne, en een gedeelte van het graafschap Ponthieu. *Gent, Brugge*, I-VI (Aa — Kalvekeete), 1914/1926.

Verslag door : GAILLARD, E. en COOPMAN, T. K. *V. A., V. en M.* 1911, 439.

Beoordeeling door : MANSION, J. K. *V. A., V. en M.* 1921, 230.

Rec. MANSION, J. Woordenboek, I-II. *Em.* LXV, 207 ; Woordenboek, III. *Em.* LXVII, 213.

598. HELLEMANS, J. J. — Van de taal en de letterkunde der Noordmannen. *Belf.* V¹, 323.

Terechtwijzing van V. VAN DE KERCKHOVE. *Zie Nr.* 600.

599. JOOSSENS, J. — Esquisse topographique du littoral maritime de la Belgique pendant les premiers siècles de l'ère chrétienne. *Géo. Brux.* I, 241.

600. KERCKHOVE, V. VAN DE. — Van de taal en de letterkunde der Noordmannen. *Belf.* V¹, 107 ; V², 73.

Verklaring der benamingen van enkele W. vla. gemeenten.

601. LANSSENS, P. — Geschiedenis van Vlaenderen, gevolgd van eene afzonderlijke verhandeling zoo over den oorsprong als de benaming onzer steden, parochies of gemeenten. *Thourout*, 1837.

602. — Alouden staet van Vlaenderen voor en gedurende het leenroerig bestier, gevolgd van eene beknopte etymologische en geschiedkundige beschrijving der steden, en van een groot deel der parochien, gelegen in het oud graefschap van dien naem. *Brugge*, 1841.

603. — Kort taelkundig onderzoek naer de bevolkers van West- en Oostvlaenderen. *Dixmude*, 1850.

604. — Bijdrage tot de kennis van den oorsprong en de beduidenis der geslacht- of familienamen. *Brugge*, 1852.

Tweede Klasse : Familien. van plaetsen voorkomende.

605. LERBERGHE, L. VAN. — Namen van heerlijkheden voortijds gelegen binnen de palen der kastelnij van Audenaerde, verzameld in stads archief. *Oud. Meng.* VI, 441.

X. MANSION, J. — Oud-Gentsche Naamkunde. *Zie boven* Nr. 33.

606. — Toponymica. Eenige plaatsnamen in teksten der X^e en XIe eeuw. *K. V. A., V. en M.* 1919, 327.

Getrokken uit «Liber Traditionum S. Petri Blandiniensis», ed. A. Fayen.

607. MEYNNE, A. — Sleutel om op het eerste zicht de echte en onwederlegelijke etymologien te vinden : 1° van de benamingen der steden, dorpen, gehuchten, enz. niet slechts van gansch België, maar van alle plaetsen op den aerdbodem, indien men met de vreemde talen bekend is. 2° Familienamen, die uit eigen- of voor-namen of heilige namen, en uit andere zaken afgelegd en gesproken zijn. 3° Het Nieuportsch dialect. 4° Een historietje nopens den oorsprong van den zoogezegden waternekker. *Brugge*, 1860.

Vooraf plaatsnamen uit West-Vlaanderen.

608. — Sleutel enz. Tweede uitgave, verbeterd en vermeerderd met de etymologien van de overige gemeenten van West-Vlaanderen, als mede van het meestendeel van die van het oud Fransch-Vlaanderen. *Nieuwpoort*, 1862.

Rec. MAHIEU. — De la signification des noms de lieux. Compte rendu d'un ouvrage intitulé : Sleutel om de etymologien te vinden enz. *Com. Flam. Bull.* 1° sér. IV, 206.

Zie ook de mededeeling van R. VANDE CASTEELE op *Ned. Congr.* Arnhem 1893, 68.

609. PUTTE, F. VAN DE. — Note sur les noms des communes de la Flandre occidentale. (Vermeld door SEVENS, TH. *Belf.* III², 444).

610. SMET, J. J. DE. — Note sur l'étymologie de quelques noms de lieux dans la Flandre orientale. *Ac. Roy. Bull.* 1e sér. XX^s, 106.

611. — Essai sur les noms des villes et communes de la Flandre orientale. *Ac. Roy. Mém.* in-4°, XXIV, Brux. 1850. (1)

Verslag door : SAINT-GENOIS, J. DE. *Ac. Roy. Bull.* 1e sér. XVI^s, 464 en SNELLAERT, F. A. *Ibid.* 473.

612. — Essai sur les noms des villes et communes de la Flandre occidentale et de la Flandre zélandaise. *Ac. Roy. Mém.* in-4°, XXVI, Brux. 1851.

613. — Corrections pour le mémoire sur l'étymologie des noms de lieux de la Flandre orientale. *Mém. Ac. Roy.* in-4°, XXVI, 40.

×. SPEYBROUCK, A. VAN. — Over West-Vlaanderens oude dorps- en stedenamen. *Zie N^r.* 43.

614. TJALLINGS, S. (= WINKLER, J.) — Vlaamsche en Friesche plaatsnamen. *R. d. H.* VII, 150, 159, 167, 171, 180, 207, 212, 220, 220, 229 en *Ibid.* XIII, 363, 378, 387 ; XIV, 26, 44, 52, 116.

Zie de lijst der behandelde plaatsnamen bij ALLOSSERY, P. *Geschiedkundige Boekenschouw* enz. I, N^r. 389.

615. VALCKENAERE, J. — Welke Frankische volkstam bewoonde de oude kust van Vlaanderen en verder op in het Zuidwesten, voor den inval der Saalfranken? *Congr. Arch.* Bruges 1925, 104.

×. VERHELST, J. *Zie boven N^r.* 46.

616. VERWAETERMEULEN, A. — De plaatsnaam Donk in West-Vlaanderen. *Biek.* II, 111.

(1) Onlangs werd door het antiquariaat G. De Tavernier te Gent te koop gesteld : SCHELLINCK, TH. — Données étymologiques sur les dénominations des communes de la Flandre orientale. Ms. in-8° (Copie de J. BROECKAERT).

Naar mijn weten nooit in druk verschenen.

617. — Oordnamen langs de Westvlaamsche kust. *Biek. IV, Bijbl. x.*
 Namen van banken, hillen, geulen, pannen, wijken, wegen, zwemmen, enz.
618. — Oude spelling der dorp- en steênamen van West-Vlaanderen. *Biek. IV, Bijbl. L.*
 Oude vormen getrokken vooral uit CHOTIN, A. G. O. K. *Iep. VII en VIII*, naar het voorbeeld van DASSONVILLE, A.
619. — Westvlaamsche oordnamenkunde. *Biek. IV, Bijbl. LIX.*
 Voortzetting van de vorige bijdrage.
620. V. J. — Eenige oudvlaamsche eigennamen. *Biek. VII, Bijbl. XXV.*
 Uit een onuitgegeven oorkondenboek van de jaren 1300 (abdij van Spermalie). Enkele plaatsnamen.
621. VLAMINCK, A. DE. — Het Land van Aalst. *O. K. Dend. 2^e ser. III, 63.*
 In : De stad en de heerlijkheid van Dendermonde. *Zie N^r. 631.*
622. VLIETINCK, E. — Westvlaamsche oordnamenkunde. *Biek. IV, Bijbl. XLIII.*
 Naar aanl. van VERWAETERMEULEN, A. Oordnamen enz. Vooral aanvulling voor Lombartzijde.
623. WAUWERMANS, H. — Etude sur l'hydrographie de la Flandre septentrionale. *Géo. Anvers II, 180.*
624. WERVEKE, A. K. VAN. — Etude sur le cours de l'Escaut et de la Lys - Durme au Moyen âge. *Géo. Brux. XVI, 453, 589.*
625. WILLEMS, J. F. — Mémoire sur les noms des communes de la province de la Flandre orientale. *Com. Stat. II, 287.*
- ×. WINKLER, J. — *Zie TJALLINGS, S. N^r. 614.*
626. X. — (Oude plaatsnamen in Vlaanderen). *Biek. XVIII, 32.*

627. X. — (Lijst van oude Westvlaamsche gemeentenamen verschenen in *Biekorf*). *Belf.* IX¹, 86.

B. — Afzonderlijke steden of dorpen.

1. — AALST.

628. NUFFEL, P. VAN. — Historiek der oude straten, markten, pleinen en gebouwen der stad Aalst met sagen en vertellingen. *Aalst*, 1914/15.

Zie ook ROEGIERS, J. — Alostum christianum. *O. K. Aalst* I, 13, en voor de «praterye» van Mijlbeke: REYNTENS, O. — De abdij van Ten Roosen. *Ibid.* IV, 8.

2. — DENDERMONDE.

629. BROECKAERT, J. — Boomwijk, Boonwijk of Boonwijk (te Dendermonde). *O. K. Dend.* 2^e ser. VI, 385.

630. MANSION, J. — Derremonde. *K. V. A., V. en M.* 1925, 401.

631. VLAMINCK, A. DE. — De stad en de heerlijkheid van Dendermonde. Geschiedkundige opzoekingen. *O. K. Dend.* 1865 *afl.* 1, 5 ; *afl.* 2, v en 1 ; 1866/67, 157.

II. Plaatsbeschrijving. III/IV. De straten van Dendermonde.

Ook afzonderlijk verschenen : *Dendermonde*, I-IV ; 1865/69.

3. — GENT.

632. BEMDEN, F. VAN DEN. — Aperçu historique au sujet du vieux « Schepenhuis », des échevins de la « Keure » de Gand et des autres biens-fonds situés entre la rue de la Catalogne et la rue courte des Chevaliers. *O. K. Gent Bull.* V, 67.

633. — Aperçu au sujet des anciens fonds-bâties situés aux côtés Est et Ouest de la rue des Régnesses, entre autres le « scepenuus van Ghedelee », démoli vers 1845, la « Ghereerderie » et le cimetière non béni de l'église Saint-Jean. *O. K. Gent Bull.* V, 126.
Zie ook *Ibid.* 105.
634. C. P. — De la traduction des noms de quelques rues, places publiques, ponts et quais, faite par les autorités françaises en 1799. *Mess. Sc. Hist.* 1891, 492.
635. CALLAUT, E. — Geschiedkundige verhandeling over de namen der straten van Gent. *Gent*, 1899.
636. D. — Straatnamen (te Gent). *Belf.* XIII², 492.
637. DUYSE, P. VAN. — Over de namen der straten van Gent in het Fransch overgebracht. *Gent*, z. j.
638. — Een onuitgegeven stuk van D'HULSTER : Over de spelling van Gend of Gent. *Eendragt* IX, 85.
639. FRIS, V. — De historische persoonsnamen der straten van Gent. Honderd levensbeschrijvingen. *Gent*, z. j.
640. — De oude straatnamen van Gent. *Gent*, 1925.
641. — Les accroissements et les transformations de la superficie bâtie de Gand au XIXe siècle. *O. K. Gent Bull.* XXVII/XXVIII, 101.
642. HAEGHEN, V. VANDER. — Archives gantoises. Les brasseries au XVe et au XVIIe siècle. — La culture de la vigne à Gand. *Mess. Sc. Hist.* 1886, 125.
- ×. HULSTER, D'. — Zie boven DUYSE, P. VAN. Nr. 638.
643. MAREZ, G. DES. — Etude sur la propriété foncière dans les villes du Moyen âge et spécialement en Flandre. *Gand-Paris*, 1898.
Bl. 857-892 : Tables justificatives du plan de la condition juridique du sol de la ville de Gand au Moyen âge = Straten der stad met huisnamen en kaart.

644. P[OTTER], F. DE. — Kattenberg (te Gent). *Belj. IX*¹, 374.
645. SMET, J. J. DE. — Note sur l'origine et l'étymologie de Gand. *Ac. Roy. Bull. 1e sér. XIII*², 206.
Zie bespreking in *Eendragt* IV, 51.
646. — Notice sur les portes modernes et anciennes de la ville de Gand. *Mess. Sc. Hist.* 1872, 188.
647. STEYAERT, J. J. — Geschiedkundig onderzoek of proef van medewerking ter herstelling van de oude en echte namen der straten, openbare plaetsen, enz. der stad Gent, voor zoo verre zij kunnen worden afgeleid van de grondgesteldheid der streek, alwaer die straten gelegen zijn; gevolgd van eene alphabetische naemlijst van al de straten enz., met de beknopte opgave waerom zij zoo genoemd worden; immers in zoo verre die verklaring mogelijk is. *Gent*, z. j.
648. TOURNEUR, V. — Histoire et étymologie du nom de Gand. *Congr. Arch. Gand* 1907, II, 215.
649. VARENBERGH, E. — Ruelles aujourd'hui supprimées dans le quartier Saint-Pierre. *Mess. Sc. Hist.* 1876, 80.
650. VERCOULLIE, J. — Le nom de Gand. *Congr. Arch. Gand* 1913, I, 247 en (zelfde artikel) II, 120.
Met antwoord van TOURNEUR, V. *Ibid.* I, 249.
651. VUYLSTEKE, J. — (Hoofdbrug of Hofbrug). *O. K. Gent Bull.* VII, 295.
652. WERVEKE, A. VAN. — De Houtleie. Een blik op de geschiedenis onzer waterloopen. *O. K. Gent Bull.* VII, 135.
653. — De Hoofdbrug: oorsprong van den naam enz. *O. K. Gent Bull.* VII, 212.
654. — Opschriften op den hoek onzer straten en gedenkplaten. *O. K. Gent Bull.* VIII, 185, 211.

655. — De namen van de straten der stad Gent. *Gent*, 1919.

×. — Etude sur le cours de l'Escaut etc. *Zie Nr.* 624.
II. Les cours d'eau nature's de Gand et des environs.

656. X. — Verslag der Commissie voor de verbetering der straatnamen (10 Juni 1836). *Stadsarchief Gent*, Nr. 21¹.

Men raadplege ook :

657. POTTER, F. DE. (1) — Gent van den oudsten tijd tot heden. Geschiedkundige beschrijving der stad. *Gent*, I-VIII, 1882/1901.

Zie o. m. I, 58, 64, 109, 174.

657a. DIERICKX, CH. L. — Mémoires sur la ville de Gand. 2 tomes en 5 vols. *Gand*, 1814/15. (+ Appendice etc. *Gand*, 1816).

Van minder belang zijn :

658. BEMDEN, F. VAN DEN. — Hét Torreken. Notes sur l'emplacement de ce bâtiment à Gand et sur quelques lieux avoisinants. *Mess. Sc. Hist.* 1884, 480.

659. CLAEYS, P. et GEERTS, J. — Les anciennes fortifications de la ville de Gand. *Mess. Sc. Hist.* 1886, 253 ; 1887, 1, 152.

660. HEINS, M. — La ville de Gand au XIVe siècle. *Mess. Sc. Hist.* 1888, 35, 129.

661. — L'évolution topographique d'une grande ville (Gand). *Géo. Brux.* XIII, 298.

662. HEUVEL, J. VAN DEN. — La ville de Gand au XIVe siècle. *Mess. Sc. Hist.* 1881, 133, 296.

663. POTTER, F. DE. — Een hoekje der stad Gent. *Belf.* I, 177.

664. SERRURE, C. P. — De Byloke. *Vla. School* 1870, 192.

665. WERVEKE, A. VAN. — De Achter-Sikkel. *O. K. Gent Hand.* III, 311.

(1) Door F. DE POTTER worden voorts nog vermeld :

DIERICKX, CH. L. — La topographie de l'ancienne ville de Gand. *Gand*, 1808 en FERRIER, A. — Description historique et topographique de Gand. *Bruzelles*, 1841.

4. — BRUGGE (EN OMGEVING).

666. BUSSCHE, E. VANDEN. — De Simerolstrate, curieuse transformation d'un nom de rue. *Fla.* X, 126.
667. — La place Maubert à Bruges. *Fla.* X, 171.
668. D. G. — (Dijver = Oever). *R. d. H.* XXII, 312.
669. D[UCLUS], A. — Straatnamen. *R. d. H.* XIX, 377.
670. — Onze straatnamen. *R. d. H.* XIX, 385 ; XX, 13.
671. — Onze oude straatnamen. *R. d. H.* XXI, 193.
672. — (Straatnamen te Brugge). *R. d. H.* XXV, 157.
- 672a. FLOU, K. DE. — De straten van Brugge. *De Halletoren* 4-4 en 2-5-1875.
673. GILLIODTS-VAN SEVEREN, L. — Les registres des « Zestendeelen » ou le cadastre de la ville de Bruges de l'année 1580. *Em.* XLIII, 401.
674. MARCHAL, E. — Notice sur la carte géographique et héraldique du Franc de Bruges, ouvrage de P. POURBUS, d'après plusieurs manuscrits de la Bibliothèque royale. Analyse héraldique. Indicateur des renvois de la carte du Franc. *Em.* 2e sér. VIII, 300.
675. SPEYBROUCK, A. VAN. — Environs de la ville de Bruges. I. le Beverhoutsveld situé dans la commune d'Oedelem. *Em.* XXXIV, 155.
O. m. etymologie van een aantal omliggende gemeenten.
676. — II. Les « lieux dits » cités au XVIIe siècle dans l'échevinage de Bruges. *Em.* XXXVI, 345.
677. — III. Saint-André. Glossaire toponymique. *Em.* XXXVIII, 1.
Rec. P. S. — Naamkundig Woordenboek. *Belf.* V¹, 78.
678. — Eigennamen van de verschillende gedaanten onder dewelke de oppervlakte van Brugge's Schepen-

- dom in de XVIIe eeuw voorkomt, uit J. PLANTE'S onuitgegeven ommelooper getierd en aangeteekend. *Brugge*, 1888.
679. STOOP, DE. — Tableau indicatif des rues etc. de la ville de Bruges... (inséré à la suite de l'Histoire de Bruges). *Bruges*, 1850.
680. V[ER]S[CH]E[L] D[E], K. — De twee ezelstraten van Brugge. *R. d. H.* XII, 17.
681. VERSCHELDE, CH. — Etude sur les noms des rues et des maisons de la ville de Bruges. *Em.* XXVII, 283.
Zie hierover DUCLÔS, A. *R. d. H.* XXV, 179.
682. VERWAETERMEULEN, A. — De Leebrugge te Brugge. *Biek.* III, 257.
683. V[ISART DE] B[OCARMÉ], A. — A propos du lieu dit « ter Balie » à Bruges. *Em.* LXIII, 330.
684. X. — Brugge in den franschen-tijd. *Biek.* IV, 222.
Namen van straten, plaatsen, bruggen, enz.
685. X. — (Brugsche plaatsnamen gewijzigd onder het Fransch gouvernement). *R. d. H.* XVIII, 400.
686. X. — De vier Eemers. *R. d. H. Arch.* II, 9.
687. X. — (Uithangbord te Brugge : in comtor, 1613). *Vla. School* 1885, 188.
Wij vermelden nog :
688. BUSSCHE, E. VANDEN. — Un coin de Bruges au XVe siècle. Les portes de l'Ecluse, de Coolkerke et de St-Léonard. *Fla.* VI, 289.
Als bijvoegsel : Plan de Bruges et de ses fortifications à la fin du XVIIIe siècle. *Fla.* VII, 19.
689. — De groote Cauwersine. *Fla.* IV, 79.
690. CLAERHOUT, J. — Het Minnewater. *Biek.* III, 228.
691. D. A. — De Loove. *R. d. H.* XV, 67.
692. G. L. — Encore Jean Breydel. *Fla.* XI, 37.
Compte des biens confisqués (met Brugsche straatnamen).

693. KERVYN DE LETTENHOVE. — Les hôtelleries de Bruges en 1482. *Em. 2e sér.* XII, 37.
694. V[ER] S[CH]EL D[E], K. — Het Boverickkwartier van Brugge. *R. d. H.* XIII, 81.
695. VERSCHELDE, CH. — Les anciens architectes de Bruges. *Em.* XXIII, 17.
Table alphabétique des noms de lieux, rues, etc. bl. 148.
696. WEALE, J. — Comptes de la fabrique de l'église de Saint-Gilles à Bruges. *Fla.* I, 50.

Zie vooral :

697. DUCLOS, A. — Bruges. Histoire et souvenirs. *Bruges*, 1910. Vgl. XI. Nos places et nos rues, bl. 430.

5. — TEPEREN.

698. LAMBIN, J. J. — Oorsprong van den naem der stad Ypre. *Nedd. Lett.* 48.
699. PUTTE, F. VANDE. — Chronique des rues d'Ypres. *Em. 2e sér.* II, 1.
Zie ID. — Mémoire sur la ville d'Ypres avec carte. *Ibid.* 2e sér. I, 273.

6. — KORTRIJK.

700. CLAERHOUT, J. — Glanures archéologiques dans le Courtrais. III. Les origines de Courtrai. *O. K. Kortr. Hand. N^e.* R. V, 97.
701. F[LOU], K. DE. — Den even driesch (te Kortrijk). *Biek.* XXXI, 215.
702. SEVENS, TH. — In de straten van Kortrijk op het einde van de XVe eeuw, naar een rentenboek van den H. Geest. *O. K. Kortr. Bull.* IV, 323.
703. — De huizen op den Oostkant der Leistraat te Kortrijk. *O. K. Kortr. Bull.* V, 127.
704. — In de straten van Kortrijk omtrent het midden der XVe eeuw. *O. K. Kortr. Bull.* VIII, 130.

705. — In de straten van Kortrijk omtrent het midden der XVIe eeuw. *O. K. Kortr. Hand. N^e. R. V*, 65.
 Van minder belang zijn :
706. BÉTHUNE, J. — Le pont du Broel à Courtrai. *O. K. Kortr. Bull. I*, 271.
707. — Vieux papiers, vieux parchemins. *O. K. Kortr. Hand. V*, 1.
708. PUTTE, F. VAN DE. — Analectes concernant la ville de Courtrai. *Em. XXII*, 267.
709. SEVENS, TH. — De gemeenterekening van Kortrijk over het jaar 1391/92 (met plan van Kortrijk ± 1400). *O. K. Kortr. Bull. I*, 95.
710. — Hoeken en kanten op Groeninghe. *O. K. Kortr. Bull. IV*, 35.
711. — De kapel ten Olme, de kapel ten Hazelare en de kapel van Waaienbergh. *O. K. Kortr. Bull. V*, 74, 87, 99.
712. — De Groeningebeek. *O. K. Kortr. Bull. VI*, 261.
713. — De Broel en Broeltorens. *O. K. Kortr. Bull. XI*, 38.
714. — De heerlijkheden ten Akker te Kortrijk. *O. K. Kortr. Hand. VI*, 1.
- 714a. SEVENS, TH. — Kortrijk voorheen en nu. Toponymisch onderzoek. *Ons Land VIII* (1926), 70.

C. — Varia.

715. B. A. en C. — Van 't Vrijbusch en van de Buschkanters. *Biek. III*, 37, 170.
- ×. B[ÉTHUNE], F. en B[ÉTHUNE], J. — Allerlei. 1° Gammerages-Waarmaarde. *Zie N^r. 406*.
716. B. D. — Ledeburg bij Gent. *R. d. H. XIV*, 84.
717. BERNARD, P. — Een woordje geschiedenis. *Volk & T. IV*, 31.
 De « Soldatekapel » op den steenweg van Oudenaarde naar Aalst.
718. BIE, J. DE. — Maneghem (op Pitthem). *Biek. VI*, 382.
719. B. J. — (Dadizeele). *Biek. II*, 13.

720. BLANCKE, J. — Lampernesse. *Biek.* II, 183.
721. — Nog iets over Aelbeké. *B.* VII, 174.
722. BROECKAERT, J. — Warminia, ancien domaine de l'abbaye de St. Bavon et de l'hospice Hebberecht à Gand. *O. K. Dend.* 2e ser. IX, 147.
W. = Wormen, gehucht te Velzeke-Ruddershove.
Zie ook beneden VLAMINCK, A. DE. Nr. 898.
723. — Wetteren in en na 1700. *O. K. Dend.* 2e ser. XV, 64.
724. BUSSCHE, E. VANDEN. — Lombartzijde. *Fla.* II, 153.
725. — Rousbrugge. Etymologie et origine de ce nom. *Fla.* VII, 204.
726. C. L. D. — Het Strop (te Wareghem). *Volk & T.* VI, 14.
727. — Uit mijn tassche. *Volk & T.* IV, 13.
Heerlijkheden en plaatsnamen te Wareghem.
728. C[ARETTE], R. — (Assebrouck). *R. d. H.* XII, 213.
729. C. M. D. L. — Niepenbosch (Moerbeke). *Biek.* XXVIII, 195.
730. C. A. V. — Herewald, Thourout. *Biek.* VI, 57.
731. CAPPEL, E. VAN. — Plaatsnamen (Cooleghem, Vrijleghem, Goedinge, Gotthem). *Biek.* XX, 161.
732. — Rugge-op-Avelghem. *B.* XXIV, 257.
733. CAUWENBERGHE, E. VAN. — Dissertation sur l'origine et l'étymologie d'Audenardé. Zie *Eendragt* XIV, 60.
734. CLAERHOUT, J. — Vinchem. *Biek.* III, 280.
735. — Cachtem. *B.* IV, 250.
736. — Ooteghem. *B.* IV, 359.
737. — Hollemaert (Hollebeke en Beerst). *B.* V, 42.
738. — Jabbeke. *B.* V, 189.

739. — (Beerst). *B. V*, 224.
740. — Harelbeke. *B. V*, 284.
741. — (Baleghem). *B. V*. 286.
742. — Couckelaere. *B. V*, 314.
743. — (Wevelghem). *B. V*, 336.
744. — Pitthem. *B. VI*, 23.
745. — Ardoye. *B. VI*, 152.
746. — Aelbeke. *B. VII*, 139.
747. — (Sar, Zarren, enz.). *B. VII*, 144.
748. — Bastiaen Van Lille (Zillebeke). *B. VII*, 155.
749. — (Avecapelle). *B. VII*, 176.
750. — Friesche eigennamen (Bellegem, Bekegem). *B. VII*, 214.
751. — Ruysselede. *B. VII*, 255.
752. — (Caneghem). *B. VII*, 320.
753. — (Knocke). *B. VIII*, 224.
754. — Lichtervelde. *B. VIII*, 252.
755. — Rumbeke. *B. VIII*, 280.
756. — (Zonnebeke). *B. IX*, 32.
757. — Pervyse. *B. IX*, 88.
Zie ook *D. Ad.* — Eenige bladzijden geschiedenis (Pervijse). *R. d. H. XXV*, 292.
758. — Varsenaere. *B. IX*, 232.
759. — (Edewaerthoek te Popperinghe). *B. IX*, 382.
760. — (Nieuwpoort). *B. XI*, 352.
761. — (Caster). *B. XXIII*, 351.
762. — (Basseghem op Caster). *B. XXIII*, 352.
763. — Wenduine. *B. XXIV*, 193.

764. — (Broel, land te Caster). *B. XXIV*, 256.
765. — (Leffinghe). *B. XXIII*, 351.
766. — (Het meyland te Beerst). *B. XXIII*, 304.
767. — (Caster : Steenperre, Grijsperre, Grijspeerdt).
B. XXV, 108.
768. — Tieghem. *B. XXV*, 184.
769. — Elshout (Harelbeke). *B. XXVIII*, 141.
770. — Handzaeme. *B. XXIX*, 21.
771. — Les Francs à Denterghem. *Em. LII*, 15.
772. — Boesinghe. *Em. LVI*, 330.
773. — Desselghem. *Loq. IV*, 86.
774. — Welke is de oorsprong van Watou? *Phil. Bijdr.*
II, 63.
775. — Bollesele. *Phil. Bijdr. II*, 15.
776. — Meenen. *Phil. Bijdr. III*, 10.
777. — De dorpsname Dacknam. *Phil. Bijdr. III*, 32.
778. — Wat is Elseghem, vroeger Helsenghem? *Phil.*
Bijdr. IV, 32.
779. — Asper. *Phil. Bijdr. IV*, 43.
780. — Zwalm. *Phil. Bijdr. V*, 12.
781. — Dentergem. *Phil. Bijdr. V*, 25.
782. — (Harlebeke). *Phil. Bijdr. V*, 32.
783. — Les origines de Lauwe. *O. K. Kortr. Hand.*
N^e. R. I, 74.
784. — Toponymie d'Anseghem. *O. K. Kortr. Hand.*
N^e. R. II, 29.
785. — Cannoot (en Cannootdries te St-Genois). *O. K.*
Kortr. Hand. N^e R. V, 98.

786. — Les origines de Machelen. *Anthrop.* XXXVII, 137.
- 786a. — Les origines de Cuerne. *Courtrai en avant* 1926, n° 12.
Zie ook *Pag. Bibl.* II, 479.
787. COLENS, J. — Daverloo. *Fla.* IV, 101.
788. CONRADIER, L. — Avecapelle. Etymologie de ce nom. *Fla.* IV, 221.
789. COPPIETERS, H. — Note sur l'étymologie du nom de la ville de Menin. *O. K. Iep.* IV, 283.
790. — Note sur l'étymologie du mot Messines. *O. K. Iep.* VIII, 64.
791. COUSSEMAKER, E. DE. — Roxem, le plus ancien village de la Flandre occidentale. *Fla.* VIII, 97.
792. CRAEYNST, J. — Hernisse — Lampernisse. *Biek.* II, 69, 185.
793. D. A. — (Hallebast, te Dickebusch). *Biek.* VII, 47.
794. — Mannekensvere. *R. d. H.* XVIII, 288.
795. — Wijtschaete. *R. d. H.* XIX, 20.
796. — Heil (te Poperinghe). *R. d. H.* XXV, 160.
797. D. E. — Emelghem. *Biek.* IX, 65.
798. D. G. — (Merckem, Cortemarck, Langemarck). *R. d. H.* XXV; 134.
799. — Wyttschaete of Wytsgate. *R. d. H.* XXV, 146.
800. D. L. — Note sur l'étymologie du mot Warneton. *O. K. Iep.* VIII, 60.
801. D. P. D. — Knock ten Hecke. *Biek.* XXXII, 48.
802. DASSONVILLE, A. — Eggewaerscapelle. *Biek.* V, 23.
803. — Roxem. *B.* V, 92.

804. — De Suebi in de Vlaamsche oordnamen. *B. V*, 216.
Sweveghem en Swevezeele.
805. — Thorhout. *B. V*, 252.
806. — Herwald - Thereald - Thorwald (Thorhout).
B. V, 269, 277.
807. — Leije - Lys. *B. XI*, 218, 225.
808. (1) — Plaatsnamen (Desselghem, Anseghem, Avelghem). *B. XIX*, 113.
809. — Plaatsnamen (Tieghem, Tillegghem, Ooighem, Ootegghem, Rokeghem, *Veerdeghem). *B. XIX*, 125.
810. — Plaatsnamen van vreemden oorsprong (Vracene, Varssenaere). *B. XIX*, 138.
811. — Plaatsnamen (Adeghem, St. P. Ayghem, Andelghem, Ascoldenghem, Auwegghem). *B. XIX*, 161.
812. — Plaatsnamen (Bacceningahem, Baeyghem, Baelegghem, Bêtecom, Boesegghem N., Busseghem, Butseghem, Canegghem, Cooleghem). *B. XIX*, 233.
813. — Plaatsnamen (Deftinge, Denterghem, Dutteghem, Ekeningahem, Erondeghem, Erwetegghem, Everghem, Fliringehim, Frautingehem). *B. XIX*, 251.
814. — Plaatsnamen (Gothengim, Gunzingechem, *Ermenghem, Hermelghem, *Heddeghem, Hilleghem). *B. XIX*, 313.
815. — Plaatsnamen (Ideghem, Landegghem, Landerghem, Leeuwerghem, Lovendegghem, Makeghem, Maldegghem, Malderghem, Meyghem, Mooreghem). *B. XIX*, 321.

(1) Nrs. 808-823 verschenen onder den deknaam *ADZO*.

816. — Plaatsnamen (Oordeghem, Otterghem, Pikkeldghem, Peteghem, Poteghem, Ramaringahemia, Ruminghem, Seeverghem, Siringim). *B. XX*, 26.
817. — Plaatsnamen (Snelleghem, Somerghem, Synghem, Tatinghem). *B. XX*, 72.
818. — Plaatsnamen (Terdeghem, Thuringhem, Tippingehim, Vanteghem, Vloerseghem, Vrijleghem, Waereghem, Wesseghem, Wielinghem, Worteghem, Woubrechtghem, Wroenleghem, Wijleghem, Zedelghem, Zerkeghem). *B. XX*, 120.
819. — Plaatsnamen (Schopegem, *Mallegem, Rollegem, Rollegem-Kapelle). *B. XX*, 209.
820. — Plaatsnamen (Roeselaere, Leers N.). *B. XXI*, 193.
821. — Plaatsnamen (Roozebeke-Rosult N.). *B. XXI*, 217.
822. — Plaatsnamen (Ruisselede, Ruisbroek). *B. XXI*, 298.
823. — Plaatsnamen (Ruibroek, Rasbeek, Resschebeke). *B. XXI*, 305.
824. — Plaatsnamen (Woumen, Houthulst, Rijkegem, Assegem). *B. XXI*, 369.
825. — Plaatsnamen : Rebergues, Rebecq(ue)-Rognon, Rebaix, Roubaix. *B. XXII*, 177.
826. — Plaatsnamen : Reninge, Reninghelst. *B. XXII*, 205.
827. — Plaatsnamen : Komen, Meesen. *B. XXII*, 353.
828. — Plaatsnamen : Meenen, Vleteren, Wakken. *B. XXII*, 376.
829. — Plaatsnamen : Ware, Mare, Warche, Marke, Werken. *B. XXIII*, 119.

830. — Plaatsnamen : Marchin, Warcoing, Marcoing, Warquignies, Marquigny. *B. XXIII*, 135.
831. — Plaatsnamen : Yper, Loker. *B. XXIV*, 230.
832. — Plaatsnamen : Kemmel, Vleteren. *B. XXIV*, 305.
833. — Plaatsnamen (Doevie, Douve, Moeschroen, Verlinghem N., Frelinghien N.). *B. XXV*, 173.
834. — Aalbeke. *B. XXVII*, 16.
835. — Aarseele. *B. XXVII*, 27.
836. — Aartrijke. *B. XXVII*, 49.
837. — Avekapelle. *B. XXVIII*, 203.
838. — Alveringhem. *B. XXVIII*, 9.
839. — Assebroek. *B. XXVIII*, 103.
840. — Moen. *B. XXXI*, 266.
841. — Zarren. *B. XXXI*, 244.
842. — Thosan-Doest. *B. XXXII*, 13.
843. — Oevernamen : Outrijve, Hoogstade, L'Estade, l'Etat. *B. XXXII*, 50.
844. — Nog Westvlaamsche dorpsnamen : Oostkamp, Lophem, Beernhem, Oedelhem. *B. XXXII*, 158.
845. DECKER, TH. DE. — De herberg « De Kop » te Temsche. *Vla. Za. V*, 80.
846. — Bijdragen tot de oude plaatsbeschrijving onzer gemeenten, *O. K. Waas XXII*, 285.
Vooral namen van taveernen te Temsche.*
847. DEYN, L. DE. — Naemoorsprong-kunde. Mespelaere, voorheen Bagynem (Gysegem). *Ninove*, 1847.
848. FLOU, K. DE. — 't Hout van Niepen. *Biek. XXVIII*, 215.

849. — De Melda (te Maldeghem ?). *B.* XXXII, 34.
850. GEZELLE, G. — Oordnamen (te Oost-Duynkerke). *Biek.* VII, 16.
851. — Adinkerke. I. De name. *R. d. H.* VI, 380.
852. — ⁽¹⁾ Aarsle, Aassle (= Aarseele). *Loq.* I, 6.
Talrijke namen op -seele met uitspraak.
853. — Olverghem (= Alveringhem). *Loq.* I, 12.
854. — Dijzer (en Dijver). *Loq.* XV, 18.
Zie ook : Hoogstallende. *Loq.* I, 11. — Den Hoenackere. *Ib.* 10. — De Papbaard. V, 5. — De Munken. V, 10. — De Piewitte. V, 75. — De Vondelbrugge. VII, 70. — De Stelle. VIII, 86. — De Zarre. IX, 64. — Het Grauwwater. X, 34 en *Bijbl.* N°. 176. — Den Teersweg. X, 87.
855. GYSELYNCK. — Notice historique sur la commune de Lovendeghem. *Mess. Sc. Hist.* 1847, 165.
856. HAERNE, W. DE. — L'étymologie du nom de la commune de Waereghem. *Congr. Arch.* Bruges 1925, 152.
Met terechtwijzende verklaring door MANSION, J.
857. H. D. V. D. — Schoendale (te Wielsbeke). *R. d. H.* IX, 368.
858. H. H. — Nog over Wijtschate. *R. d. H.* XIX, 47.
859. HELLEMANS, J. J. — De Gemeentenaam « Poeke » etymologisch verklaard en zijne schrijfwijze vastgesteld. *Will. J. F.* VI, 99.
Zie bespreking door CLAERHOUT, J. *Belf.* III¹, 96.
860. JANSSEN, H. Q. — Naamsafleiding van Westkapelle. *Bijdr. Z. Vla.* IV, 386.
861. L. — Averloo anderwerf. *Biek.* VI, 94.

⁽¹⁾ Benevens de uitspraak der namen van talrijke W. vla. dorpen, vermeldt *Loquela* heel wat interessante benamingen als : katterkerkhof, queste- of kakelboom, damgat (= mengat, menneweg), bekeland, verreland, enz.

862. LAMERANT, G. — Reninghelst. *Biek.* XXIII, 177.
863. — Reninghelst (plaatsnaam). *B.* XXIII, 209.
864. LANTSCHOOT, J. VAN. — Vragen en Wenken (Bellem).
II. Vazelaar. III. Kalversbilk. IV. Goedinghen. V. Donk.
VI. Switten of Zwitten. *Vla. Za.* V, 40, 92.
865. M. — (Dadizeele). *R. d. H.* XIV, 62.
866. M. D. G. — Dorpnaam Woumen. *R. d. H.* XIV, 2.
867. MAELE, C. VANDE-. — Oud Moerseke. *E. S.-Brab.*
IX, 153.
Met naschrift door LINDEMANS, J. Zie voorts nog :
B. A. — Les polders de Moerseke. *O. K. Dend.* 2e ser. XI, 60.
B. J. — Het goed te Dale te Moerzeke. *O. K. Dend.* 2e ser.
XIII, 87 en VLAMINCK, A. DE. — La seigneurie de
Moerzeke. *Arch. Belg. Ann.* XLVIII, 235.
868. MAHIEU. — De la signification des noms de lieux.
Com. Flam. Bull. 1e sér. IV, 415.
O. a. Sweveghem en Swevezeele.
869. MEERSCH, D. J. VANDER. — Quelques réflexions sur
les noms propres des personnes et des lieux en histoire.
Bataille de Roosebeke en 1382. Trois communes de
ce nom dans la Flandre. Valeur historique des traditions
populaires. *Mess. Sc. Arts* 1827, 195.
870. — (VELDE, J. VANDE-). Notice sur la signification
étymologique et l'origine de la ville d'Audenarde (tiré
de manuscrits flamands, délaissés par feu le docteur
D. J. VAN DER MEERSCH, et publié par J. VAN DE VELDE,
archiviste d'Audenarde). *Mess. Sc. Hist.* 1869, 87.
871. MOROY, R. — Een Geertsbergsche straatnaam
(Pusseijstraat). *Belj.* IV², 34.
872. POTTMEYER, H. — Rininghels en Hernehals. *Biek.*
XXII, 321.
873. — Larugge of Rugge (Avelgem) ? *B.* XXIV, 221.

874. R. H. D. — Moen - Melda (Maldeghem). *Biek.* XXXII, 23.
875. RAEMDONCK, J. VAN. — Topographie de Saint-Nicolas. *O. K. Waas* X, 23.
876. RAEPSAET, P. — Etymologie d'Audenaerde. *O. K. Oud.* IV, 221.
Zie ook *Congr. Arch.* Gand 1913, I, 252.
877. — Naamoorsprong van Waes, Lokeren en Dacknam. *O. K. Waas* I, 45.
878. S. A. V. — Vier Parochienamen (I. Breedene II. Dudzeele III. Eessen IV. Kortrijk). *R. d. H.* XXI, 68.
879. S. V. — Plaatsnamen (Heule, Rouselaere). *R. d. H.* XIII, 55.
880. SAMIJN, J. — Oude oordnamen van Thielt - buiten. *Biek.* XI, 416.
881. SEGHERS, J. — Lampernisse. *Biek.* I, 363.
882. — Coyghem. *B.* II, 325.
883. — Bissezeele. *B.* IV, 25.
884. — Daverloo. *B.* V, 203.
Met naschrift van BIEKORF.
885. — Averloo. *B.* V, 382.
886. SEVENS, TH. — Nog een woord over Waarmaarde en Tiegem. *O. K. Kortr. Bull.* I, 60.
887. — Swevegem. *O. K. Kortr. Bull.* IV, 382.
888. — Gullegem. *O. K. Kortr. Bull.* V, 183.
889. SMET, J. DE. — Het « Busdom » te Assebrouck. *Biek.* XXXII, 206.
890. — Verhuizing van den plaatsnaam « Zevekote » te Assebrouck. *B.* XXXII, 205.

891. SOMVIELE, D. DE. — Wingene. Oorsprong en spelling van dien naam. (Een bladzijde uit de geschiedenis van Wingene, met bijgevoegde aanmerkingen). *Tielt*, 1869.
892. SPEYBROUCK, A. VAN. — Ter streep. *Biek.* II, 90. X. — Le Beverhoutsveld etc. *Zie Nr.* 675.
893. TEIRLINCK, I. — Plaatsnamen van Zegelsem (in Oostvla. Idiotocon). *K. V. A.* 1925, III, 382.
894. TORFS, E. — (Auwegem - Adeghem). *Biek.* XIX, 206. X. VANNÉRUS, J. — *Zie boven* : Nieuwe Yde. *Nrs.* 235, 236.
895. V. D. — (Mannekensvere). *R. d. H.* XVIII, 288.
896. VERCOULLIE, J. — Ostende of Oostende. *N. Z. Ned.* VIII, 237.
897. VERWAETERMEULEN, A. — Hernisse - Lampernisse. *Biek.* II, 69.
898. VLAMINCK, A. DE. — Warminia, domaine de l'abbaye de St-Bavon-lez-Gand, *Arch. Belg. Ann.* XXIV, 643. W. = Hermelgem, gem. Nederzwalm. Verslag door : BURBURE, L. DE. *Arch. Belg. Bull.* 1864/1874, 265. Rec. LOKEREN, VAN. *Mess. Sc. Hist.* 1869, 109.
899. VLIERBERGE, F. VAN. — Drij namen (Waasland). *Volk & T.* IV, 110. Roskamstraat, Barbierhoek, -beke, Hofstraat.
900. W. — Nog van Wijtschaete. *R. d. H.* XIX, 55.
901. W. F. D. — De Luvie (herberg te Ettelghem). *Biek.* XXXI, 215.
902. — Hopliepoop (te Sweveghem). *B.* XXXII, 119.
903. W. L. D. — Meetkerke. *Biek.* XXVI, 239.
904. — Oordnamen van te Becelaere. *B.* XXVIII, 47.
905. — De Pallifootedreve (te Becelaere). *B.* XXX, 111.

906. — Nog over de « Pallifootedreve ». *B. XXX*, 138.
907. — Een derde gedacht over de « Pallifootedreve ». *B. XXX*, 163.
908. — Vlaamsch van Waasten (hofsteenamen). *B. XXX*, 191.
909. WILLEMS, L. — Zwalm. *Phil. Bijdr. V*, 38.
910. WINKLER, J. — Sweven of Swaven in Vlanderen en Friesland. *Biek. IV*, 344.
O. m. Sweveghem en Swevezeele.
911. — (Beers, Beerst). *B. V*, 111.
912. — Cane en Caneghem in Friesland. *B. VII*, 348.
913. — Autrijve. *R. d. H. XII*, 198.
914. — Oorsprong van den naam Wyttschaete. *R. d. H. XIX*, 1.
915. X. — (Coolscamp, Eeghem). *Biek. I*, 64.
916. X. — Lichtervelde. *B. I*, 348.
917. X. — Waarom niet gezeid Roobeke ? *B. I*, 368.
918. X. — Ansegheim. *B. II*, 141, 172.
919. X. — (Becelaere). *B. V*, 368.
920. X. — Zillebeke. *B. VI*, 160.
921. X. — (Ardoye). *B. VI*, 175.
922. X. — (De Rechtspoed, te Poperinghe). *B. VII*, 208.
923. X. — De Carrick te Vlamertinghe. *B. XXIX*, 119.
924. X. — Gheluwe. Heerlijkheden en leenen. *Fragm. I*, 11.
925. X. — Heerlijkheden en leenen gelegen te Gulleghem. *Fragm. II*, 133.
926. X. — Thielt. *Fragm. II*, 204.
927. X. — Vladsloo. *R. d. H. VII*, 337.

928. X. — (Couckelaere). *R. d. H.* XVIII, 176.
929. X. — Waaron ik Wytsgate schrijve, en niet Wyt-schate. *R. d. H.* XXII, 214.
930. X. — (Iper). *R. d. H.* XXII, 216.
931. X. — (Crombeke). *Eendragt* V, 76.
- ×. X. — (Turnhout = Thourout). *Zie* N^r. 483.
- ×. Z. Y. X. — Gammerages, Waarmaarde. *Zie* N^r. 485.

D. — Henegouw.

932. CHOTIN, A. G. — Etudes étymologiques et archéologiques sur les noms des villes, bourgs, villages, hameaux, forêts, lacs, rivières et ruisseaux de la province de Hainaut. *Paris-Liège-Tournai*, 1868.
933. BOSMANS, J. — Dénomination des rues à ouvrir au quartier de la station à Enghien et à Petit-Enghien. *Arch. Engh.* I, 476.
934. CLAERHOUT, J. — Werquin. *Biek.* III, 188.
O. m. over Warcoing en Warquignies (en Waregem).
935. DELVIN, D. et GUIGNIES, V. J. — Notice historique sur la commune de Biévène. *Arch. Engh.* V, 246.
-

AFDEELING VI.

DE SPELLING DER VLAAMSCHE
PLAATSNAMEN. (1)

936. ADRIAENS, G. — Orthographe des noms de communes. *Com. Stat.* XVI, 1.
Zie ook beneden LENTZ, P. en voorts : HEUSCHLING, VISSCHERS, TRUMPER, TARLIER in *Com. Stat.* I (Pr. Verb.), 513 ; II (Pr. V.), 106 ; XI (Pr. V.), 164.
937. B[AES] ?, P. — Plaatsnamen (spelling). *R. d. H.* XII, 407.
938. BAKE, C. — Over de spelling der Noord- en Zuidnederlandsche plaatsnamen. *Ned. Congr.* Amsterdam 1887, 131.
939. BRUYNE, K. DE. — Yperen, Ieperen of Iperen ? *Belj.* X², 51.
940. — Ieperen, Iperen of Iper. *Belj.* X², 277.
941. BUVÉ, C. — De verbetering der Nederlandsche dorpsnamen. *Ned. Congr.* Brussel 1906, I, 50 ; II, 182.
942. CLAERHOUT, J. — Een woord over 't spellen der aardrijkskundige namen. *Belj.* II¹, 113.
943. — (Commissie voor plaatsnamen). *Belj.* II¹, 270.
944. — Vlaamsche plaatsnamen. *Belj.* IV¹, 77.
Over HELLEMANS, J. J. Zie N°. 957.

(1) Een volledige lijst van de Belgische gemeenten, per provincie en arrondissement gerangschikt, wordt geregeld door het Beheer van kieszaken en algemeene statistiek in het Staatsblad gepubliceerd, naar aanleiding van de officieele opgave van het bevolkingscijfer. De daarin gebruikte spelling woordt algemeen door de administratie toegepast en als ± officieel beschouwd.

Men moge o. m. naslaan *Moniteur belge*, N°. 134 (13-5-1928), 2238.

945. COOPMAN, TH. — Commission de l'orthographe des noms de communes et des hameaux. Rapport et orthographe proposée. *Bruxelles*, 1895.

Over deze Commissie moge men ook naslaan : O. M. DE GRAVE, DEMARTEAU, DE LATOUR in *Com. Stat.* XV (Pr. V.), 943 ; XVII (Pr. V.), 28, 60, 64, 105, 107, 113, 117, 118, 120.

946. CORNETTE, A. — De woordenlijst voor de spelling der aardrijkskundige namen in Nederland, samengesteld door de afdeling « Nederland » van het Aardrijkskundig Genootschap. *Toek.* 1885, 359.

Ook interessant voor de spelling der Vla. plaatsnamen.

947. CORT, F. DE. — Hoe moet men schrijven : Maeseyck, Maaseyck of Maaseik ? *Toek.* 1866, 87.

948. D. — (Commissie v/d spelling der plaatsnamen). *Belf.* II¹, 117.

949. — Onze plaatsnamen. *Belf.* XIV¹, 379.

950. — Roeselare niet, maar Roesselare. *R. d. H.* XIII, 385.

951. D. AD. — (Commissie v/d spelling der plaatsnamen), *R. d. H.* XXI, 192.

952. — (Id. : verslag aan den Koning). *R. d. H.* XXI, 200.

953. DELPLACE, A. — Over de spelling der plaatsnamen. *Brugge*, z. j.

954. DENYS, P. P. — Iets over het rechtschrijven der plaats- en gemeentenamen. *Ned. Congr.* Brugge 1884, 315.

Zie ook ID. — Onderwerpen ter bespreking. *Ibid.* Progr. XXI.

955. DIDASKALOS. — De spelling der plaatsnamen met betrekking op de vervlaamsching der poststempels, In : De 34 open brieven enz... *Antrw.* 1909, 125.

956. FLOU, K. DE. — Rouselare. *R. d. H.* XIV, 30.
957. HELLEMANS, J. J. — Spelling der aardrijkskundige namen. *Vla. Kb.* XVI, 477.
958. — Over het behoud der H in het schrijven der plaatsnamen, die op ghem uitgaan. *Vla. Kb.* XVII, 185, 229.
959. — De spelling onzer plaatsnamen. *Vla. School* 1888, 125.
960. HENNEQUIN, E. — Considérations sur le tableau d'assemblage des cartes au 40.000 et au 20.000 et sur la liste alphabétique des noms des communes de la Belgique. *Géo. Brux.* XV, 472.
961. HEREMANS, J. — Verslag namens de Gentsche Commissie van uitvoering (*Ned. Congres* Gent, 1867) over een voorstel, strekkende om het Staatsbestuur te vragen dat het de gemoderniseerde plaatsnamen officieel zou verklaren. *Ned. Congr.* 's Grav. 1868, 191.
Zie ook *Eendragt* XXI, 27.
962. — (Over de officieele spelling der gemeentenamen). *Ned. Congr.* Maastricht 1875, 282.
Naar aanl. van een vraag gesteld door J. HABETS.
963. KREGLINGER, A. — Etat comparatif de l'orthographe des noms donnés aux communes de la province d'Anvers dans les recensements des XVe et XVIe siècles, dans les coutumes et dans les lois et arrêtés des 25 pluviôse an X, 22 décembre 1828, 22 avril 1836 et de celle proposée par la commission provinciale de statistique. *Com. Stat.* III, 292.
Volgt op KREGLINGER, A. Mémoire historique etc. Zie N°. 292.
964. L. — Roeselare niet, maar Rouselare. *R. d. H.* XIII, 377.

965. — Roeselare niet. *R. d. H.* XIV, 7; *Ibid.* 17; *Ibid.* 47.
966. LENTZ, P. — Notice sur les nomenclatures légales des communes de la Belgique sous les gouvernements français, néerlandais et belges. *Com. Stat.* XI, 1.
967. MEERT, H. — Ieperen, Iper. *Belj.* X³, 131.
Naar aanl. van BRUYNE, K. DE. *Zie* N^{r.} 939.
Zie ook ID. — Distels. *Brussel*, 1897 (bl. 17) en Onkruid onder de tarwe. *Gent*, 1899 (bl. 52).
968. MONIE, E. DE. — Vlaamsche plaatsnamen. *R. d. H.* XXII, 145, 153, 171, 181, 193, 206.
969. ← Vlaamsche plaatsnamen. *R. d. H.* XXII, 230.
970. OBRIE, J. — Voorstel aangaande de spelling der Vlaamsche plaatsnamen. *K. V. A., V. en M.* 1905, 639.
- 970a. PEETERS, C. H. — Spelling van plaatsnamen. *De Ploeg* 6-10 en 22-12-1923 ; 16-2-1924.
Polemiek met SCHAAP, H. P. *Zie* N^{r.} 976a.
971. PETER. — Nog de spelling der plaatsnamen. *Vla. Kb.* XXIX, 233.
972. POTTER, F. DE. — Over de spelling van geographische eignamen. *Vla. School* 1866, 190.
973. — Spelling der plaatsnamen. *Eendragt* XXI, 41.
974. — Spelling der aardrijkskundige namen. *Belj.* I², 436.
975. — Over de spelling der stads- en dorpsnamen. *Toek.* 1864, 191.
976. RAEPAERT, T. — (Spelling der plaatsnamen). *Biek.* XXX, 264.
- 976a. SCHAAP, H. P. — De spelling van plaatsnamen. *De Ploeg* 16-9 en 3-11-1923 ; 12-1-1924.
- 976b. TABLIER, J. — Remarques relatives à l'orthographe des communes. *Statist. Belgique* (Recens. 31-12-1866), *Bruux.* 1870, xciv.

977. TERNEST, K. L. — Spelling der eigennamen van plaatsen. *Toek.* 1866, 113.
978. — Spelling der plaatsnamen. *Eendragt* XXI, 49.
Zie ook *Eendragt* XXI, 27.
979. — Over de spelling der eigennamen in 't algemeen, en in 't bijzonder over die der plaatsnamen. *Ned. Congr. Gent* 1867, 336.
Ook in BROECKAERT, J. — Taal- en letterkundige nalatenschap van TERNEST, K. L. *Gent*, 1888, 53.
980. — Hoe moet men schrijven. Rousselare of Roeselare. *Eendragt* XXVI, 97, 107.
Ook in BROECKAERT, J. — TERNEST, K. L. 62.
981. TOEKOMST (Red.). — Het gebruik van hoofdletters in de familienamen en de spelling der aardrijkskundige benamingen. *Toek.* 1887, 20.
982. T' SJOEN, E. H. — De spelling der plaatsnamen in Vlaamsch België. *Ned. Congr. Antwerpen* 1896, 179.
983. — Over de wenschelijkheid van eene gemeenschappelijke officieele regeling van de spelling der plaatsnamen in Noord en Zuid. *Ned. Congr. Brussel* 1906, I, 47.
984. VERALLEMAN, R. — Een punt onzer stedelijke geschiedenis opgeklaard (Roeselare en niet Rousselare). *Nieuwe Wegen* I (1910), 65.
985. VERCOULLIE, J. — L'orthographe en toponymie. *Ac. Roy. Bull.* 1923, 166.
986. W. L. D. — Hoe onze namen gesteld? *Biek.* XXIX, 247.
987. X. — Roeselare niet. *R. d. H.* XIII, 407.
988. X. — Plaatsnamen (Commissie). *Belj.* IX², 354; *Ib.* X¹, 287; *Ib.* X¹, 352.

989. X. — Gemeentenamen (Commissie plaatsnamen).
Belf. XI¹, 87 ; *Ib.* XI², 226.
990. X. — Stads- en dorpsnamen. *Belf.* XIII², 663.
991. X. — (Commissie plaatsnamen). *Vla. School* 1887, 43.
992. X. — Orthographe des noms des communes. *Congr. Arch.* Namur 1888, 66.
- 992a. X. — Spellingquaesties (o. m. over de spelling der plaatsnamen). *Vlaanderen* II (1923), 313.

Men raadplege nog :

993. GROOTAERS, L. en KLOEKE, G. G. — Handleiding bij het Noord- en Zuid-Nederlandsch dialectonderzoek. 's Gravenhage, 1926.

Systematisch en alphabetisch register van plaatsnamen voor Zuid-Nederland, door L. GROOTAERS, bl. 91. In gemoderniseerde spelling, zooals bij : VERSCHUEREN, J. — Algemeene Atlas voor België. *Groningen-Den Haag*, 1924. Zie ook Nrs. 1037 en 1038.

AFDEELING VII.

HISTORISCHE en GEOGRAPHISCHE
HULPMIDDELEN.

Bibliographische repertoria.

994. BERNIER, Th. — Dictionnaire géographique, historique, archéologique, biographique et bibliographique du Hainaut. 2e éd. *Mons*, 1891.
995. BUSSCHE, E. VANDEN. — Glanures pour servir à l'étude de la topographie ancienne de la Flandre. *Fla.* IX, 366 ; XI, 415 ; XIII, 106.
996. BYLANDT, F. DE. — Commentatio ad quaestionem, qua petitur descriptio historico-geographica comitatus Flandricae, quo tempore Margaretha, Ludovici Maleani filia, Philippo Audaci Burgundiae duci nupsit. *Annal. Acad. Lovan.* II (1824/25), 1.
997. CAPPEL, E. VAN. — Pagus Mempiscus. Bijdrage tot de geschiedkundige aardrijkskunde van Vlaanderen. *Em.* LX, 105.
998. CORSWAREM, G. J. DE. — Mémoire historique sur les anciennes limites et circoncriptions de la province de Limbourg. *Com. Stat.* VII, 1.
- 998a. CUVELIER, J. — Les dénombremens de foyers en Brabant (XIVe et XVIe siècle). *Com. Roy. Hist. Brux.* 1912. Table onomastique. *Ib.* 1913.
- 998b. DARIS, J. — Histoire du diocèse et de la principauté de Liège, depuis leur origine jusqu'au XIIIe siècle. *Liège*, 1890.
Id. pendant le XIIIe, le XIVe, le XVe, le XVIe, le XVIIe siècle. *Liège*, 1891, 1887, 1884, 1877.

- 998c. — Notices sur les églises du diocèse de Liège. Tomes 1 à 17. *Liège*, 1867/99.
999. DESNOYERS, J. — Topographie ecclésiastique du diocèse de Tournai pendant le Moyen âge et dans les temps modernes jusqu'en 1790. *Hist. Tournai Bull.* XVII, 51.
1000. DESSEL, C. VAN. — Topographie des voies romaines de la Belgique. Statistique archéologique et bibliographique. *Bruelles*, 1877.
1001. DEWEZ. — Dictionnaire géographique de la Belgique et de la Hollande. *Bruelles*, 1829.
- 1001a. DUVIVIER, CH. — Recherches sur le Hainaut ancien (Pagus Hainoensis) du VIIe au XIIe siècle. *Bruelles*, 1865.
- 1001b. ERNST, M. S. P. (et LAVALLEYE, E.). — Histoire du Limbourg, suivie de celle des comtés de Daelhem et de Fauquemont, des annales de l'abbaye de Rolduc. 7 vols. *Liège*, 1837/47.
Codex diplomaticus in het VIe deel.
1002. GAUCHEZ, V. — Topographie des voies romaines de la Gaule-Belgique (avec de multiples cartes anciennes). *Arch. Belg. Ann.* XXXVIII, 5.
1003. GOSSELIN, J. J. — Alphabetische Naamlijst der gemeenten en derzelve onderhoorigheden ; uitmakende het Koningrijk der Nederlanden, met aanwijzing der arrondissementen, districten, hoofdschoutambten, kwartieren en provinciën, waarin dezelve gelegen zijn, enz. *Amsterdam*, 1826.
1004. GUYOT, FRÈRES. — Nouveau dictionnaire des communes, hameaux, charbonnages, carrières, mines, châteaux, fermes, etc. du royaume de Belgique. *Bruelles*, s. d. (1910).

1005. HAROU, A. — Une excursion en Campine. *Géo. Brux.* XII, 417, 433, 592 ; XIII, 71, 227, 450, 685 ; XIV, 86, 218, 563, 697 ; XV, 453, 536 ; XVI, 516, 612.
Hist.-geogr. beschrijving van een twintigtal Kempische dorpen. Zie nog van denzelfden schrijver *Géo. Brux.* X, 123, 413, 532, 654.
1006. HAVARD, M. J. M. — Dictionnaire géographique, topographique, historique, statistique, ecclésiastique, administratif, judiciaire et postal des communes, sections de commune et hameaux de Belgique. *Bruxelles*, 1840 et 1844.
- 1006a. HERBOMEZ, A. D'. — Géographie historique du Tournaisis. *Géo. Brux.* XVI, 27, 306, 336.
1007. HOCHSTEYN, L. — Monographie des cours d'eau canalisés, navigables, flottables et innavigables. Etangs. *Bruxelles*, 1908.
1008. — Wateringues, polders et dicages. *Bruxelles*, 1909.
1009. HUYBRIGTS, F. — Carte figurant les principales relations militaires, commerciales et agricoles ainsi que les emplacements occupés aux époques romaine et franque. *Congr. Arch. Malines* 1911, II, *Suppl.* 94/95.
- 1009a. IMBERT, C. E. — Geographia pagorum Belgii (met kaart). *Ann. Acad. Univ. Lovan.* 1817/19, XII. *Brux.* 1821.
1010. JOURDAIN, A. et STALLE, L. VAN. — Dictionnaire encyclopédique de géographie historique du royaume de Belgique. 2 vols. *Bruxelles*, 1896.
Vroegere uitgave door JOURDAIN, A. *Brux.* 1868/69.
1011. KÏNDERE, L. VANDER-. — Histoire de la formation territoriale des principautés belges au Moyen âge. I. La Flandre. *Bull. Com. Roy. Hist.* 5e sér. VIII (1898), 257, 397 ; IX (1899), 1.

×. KURTH, G. (1) — La frontière linguistique etc. *Zie Nr. 23.*

1012. LAENEN, J. — Introduction à l'histoire paroissiale du diocèse de Malines. Les institutions. *Bruxelles, 1924.*

1013. MAELEN, P. VAN DER. — Dictionnaire géographique de la province de Liège.

Id. du Hainaut, de la Flandre orientale, d'Anvers, du Limbourg, de la Flandre occidentale. *Bruxelles, 1831-1836.*

×. MAREZ, G. DES. — Le problème de la colonisation franque etc. *Zie Nr. 37.*

1014. MEUNIER, F. — Dictionnaire géographique des postes aux lettres du royaume de Belgique, comprenant : les noms de toutes les villes, communes, hameaux, maisons isolées, châteaux, moulins, hauts-fourneaux, etc. *Bruxelles, 1857.*

(1) Volledigheidshalve worden hier ook vermeld de volgende latere bijdragen over het vraagstuk van de taalgrens :

BREUER, J. — La frontière linguistique et l'hypothèse d'un « limes » en Belgique au IVe siècle. *Congr. Arch. Bruges 1925, 99.*

CUMONT, F. — Comment la Belgique fut romanisée. 2e éd. *Brux. 1919.*

DUVIVIER, CH. — La forêt charbonnière. *Hist. Arch. III, 1.*

HOUTTE, H. VAN. — L'origine de la frontière linguistique en Belgique. *Rev. Phil. III, 116.*

LAZOOE, R. — La frontière linguistique dans la région d'Enghien. *Congr. Arch. Enghien 1898, 208.*

MARNEFFE, A. DE. — La frontière linguistique. *Brab. Folk. III, 136.*

LINDEN, H. VANDER-. — La forêt charbonnière. *Rev. Phil. II, 203.*

Tevens verwijzen wij naar de twee verhandelingen van RAOUX, M. over hetzelfde onderwerp in de *Ac. Roy. Nouv. Mém.* 1825 en 1826.

Over den tegenwoordigen toestand op de taalgrens moge men raadplegen het stevig gedocumenteerde artikel : De Taalgrens (Verslagen door A. DE BEUCKELAERE, CL. VERHEYEN, G. DE CLERCQ, J. GOOSSENAERTS en PH. VAN ISACKER). *Hand. Congr. Davidsf.* Antwerpen, 1912 (bl. 79).

Ook de twee latere verslagen uitgebracht op de Alg. Verg. van hetzelfde Genootschap, nl. door J. F. VINCKX op 22-6-1923 en door FL. GRAMMENS op 29-6-1926.

1015. OUDIETTE, CH. — Dictionnaire géographique et topographique des treize départements qui composent les Pays-Bas autrichiens. *Paris*, 1804.
1016. — Description géographique et topographique du département de la Dyle. *Bruxelles*, an VIII.
1017. PAQUAY, J. — Les paroisses de l'ancien concile de Tongres. *Art Hist. Liège XVIII*, 1.
1018. PIERRON, S. — Histoire de la forêt de Soigne. *Brux.* 1905.
1019. PIOT, CH. — Les pagi de la Belgique et leurs subdivisions pendant le Moyen âge. *Ac. Roy. Mém. Cour.* in-4°, XXXIX, Brux. 1879.
1020. — Etudes sur la géographie de la Belgique pendant le haut Moyen âge. Le pagus de Ryn. *Em. XXI*, 37.
1021. — Les limites et les subdivisions de l'ancien diocèse de Tournai. *Em. XXII*, 175.
Vgl. ook : Registrum decime biennalis domino regi Francorum concessa anno XXX° (1880) et XXX° primo recepte etc. *Ibid.* 184.
1022. POSTERIJEN en TELEGRAFEN. — Lijst van de Belgische gemeenten en voornaamste gehuchten. *Brussel*, 1919.
1023. POTTER, F. DE en BROECKAERT, J. — Geschiedenis van de gemeenten van Oost-Vlaanderen. 1-5° Reeks. *Gent*, 1864 en vlg.
Zie 1° Reeks, 2° deel (omslag) over toegepaste spelling.
- 1023a. RYCKEL, A. DE. — Les communes de la province de Liège. Notices historiques. *Liège*, 1892.
1024. SCHAYES, A. C. B. (et PIOT, CH.) — La Belgique et les Pays-Bas avant et pendant la domination romaine. 3 vols. *Bruxelles*, 1858/1859.

Zie vooral :

Recherches historiques sur l'origine des agrandissemens successifs et la population ancienne des villes de Belgique. III, *App.* n° 2, 213.

1025. SEYN, E. DE. — Dictionnaire historique et géographique des communes belges. 2 vols. *Bruelles*, 1924/25.

1026. SIMENON, W. — Geschiedenis der voormalige heerlijkheid Vlijtingen, hoofdbank der elf banken van St-Servaas. *Arch. Limb.* XXXVII, 1.

1027. SIRET, A. — Het Land van Waas. *St-Niklaas*, z. j. (1870).

Verscheen in : Publ. extr. Cercle arch. Waes IV, VI, VII.

1028. STRAETEN, TH. VANDER. — Un vieux rentier de l'hôpital N. D. d'Audenaerde (1396). *O. K. Oud.* VI, 11.

1029. TARLIER, H. — Liste alphabétique des communes de Belgique, conforme à l'orthographe des sceaux officiels, indiquant toutes les circonscriptions territoriales auxquelles ressortit chaque commune. *Bruelles*, 1852.

1030. — Dictionnaire des communes, hameaux, châteaux, fermes, hauts - fourneaux, charbonnages, etc. du royaume de Belgique. *Bruelles*, 1858.

1031. TARLIER, J. et WAUTERS, A. — La Belgique ancienne et moderne. Géographie et histoire des communes belges (arrond. de Nivelles et de Louvain).

Contin. par WAUTERS, A. *Bruelles*, 1859/1887.

1032. THYS, I. — Index topographicus Belgii, quem ex Bollandiano opere collegit I. THYSIUS, can. reg. abbatiae Tongerloensis, olim in edendis Actis S. S. Belgii selectis Ghesquierii socius. *Bull. Com. Roy. Hist.* 1e sér. VI (1843), 200.

Zie ook : Brevis notitia Belgii ex actis Sanctorum Januarii et Februarii, ab Joanne Bollando et Godefrido Henschenio

Societatis Jesu vulgatis, excerpta et per provincia digesta
(DE RAM). *Ibid.* 240.

1033. VAUX DE FOURON, H. DEL. — Dictionnaire géographique de la province de Liège. 2 vols. 2e éd. *Liège*, 1841/42.

1034. VLAMINCK, A. DE. — La Ménapie et la Flandre. *Arch. Belg. Ann.* XXXIV, 357.

1035. WAUTERS, A. — Histoire des environs de Bruxelles. 3 vols. *Bruelles*, 1855.

1036. — Table chronologique des chartes et diplômes imprimés concernant l'histoire de Belgique. 10 vols. *Com. Roy. Hist. Brux.* 1866/1904.

Vol. XI, 1. 2. par BORMANS, P. et HALKIN, J. *Bruelles*, 1907, 1912.

X. — Zie ook TARLIER, J. en WAUTERS, A. N°. 1031.

1036a. WEERD, H. VAN DE. — Het landdekenaat Eyck. *Limb.* V, VI, VII, VIII, IX, pass.

1037. X. — Verzeichnis der belgischen Gemeinden, herausgegeben im Auftrage des Generalgouvernements. *Brüssel*, 1916.

Vlaamsche plaatsnamen in gemoderniseerde spelling.

1038. — Verzeichnis (amtliches) der Gemeinden von Flandern und Wallonien. *Brüssel*, 1918.

De *Commission Royale d'Histoire* publiceerde, naast verschillende voor den toponymist onschatbare Cartularia, tal van teksten — in haar *Bulletin* of afzonderlijk — die voor de plaatsnaamkunde ware « Fundgruben » mogen heeten en een voorsmaak geven van de rijkdommen, die nog ongerept in de Archievendepots opeengestapeld liggen.

Ook verschillende Geschied- en Oudheidkundige kringen gaven dergelijke teksten uit. Wij halen hier alleen ter illustratie een paar voorbeelden aan.

1039. BORMAN, C. DE. — Le livre des fiefs du comté de Looz sous Jean d'Arckel. *Com. Roy. Hist.* Brux. 1875.
1040. CASTER, G. VAN. — Relevé des biens de l'hôpital de Notre-Dame à Malines, vers 1220. *Anal. hist. ecclés. Belg.* XVI (1879), 81.
1041. GALESLOOT, L. — Le livre des feudataires de Jean III, duc de Brabant. *Com. Roy. Hist.* Brux. 1865.
1042. GHELLINCK-VAERNEWYCK, DE. — Le vieux Rentier du couvent de Sion à Audenarde. *O. K. Oud.* I, 207 ; II, 115, 141, 262 ; III, 13, 98.
- 1042a. HANSAY, A. — Les fiefs du Comté de Looz sous Englebert de la Marck (1361-1364). *Bull. Com. Roy. Hist.* LXXIV (1905), 133.
1043. HOLLEBEKE, L. VAN. — Un rôle de feudataires du comté de Flandre, dans la châteltenie d'Ypres, rédigé vers la fin du XIVe siècle (avec planche). *Em.* XIX, 261.
1044. PIRENNE, H. — Le livre de l'abbé Guillaume DE RYCKEL (1249-1272). Polyptique et comptes de l'abbaye de Saint-Trond au milieu du XIIIe siècle. *Com. Roy. Hist.* Brux. 1896.
1045. SCHOUTHEETE DE TERVAERENT, A. DE. — Livre des feudataires des comtes de Flandre au pays de Waes aux XIVe, XVe et XVIe siècles. *St-Nicolas*, s. d. (1872). Verscheen in : Publ. extr. Cercle arch. Waes, IX.
1046. STRAETEN, TH. VANDER-. — Un vieux Rentier de l'hospice N. D. d'Audenarde. *O. K. Oud.* V, 11.

Wij willen er eveneens op wijzen dat, niet alleen in de boven aangehaalde werken van F. DE POTTER en J. BROECKAERT, A. WAUTERS e. a., maar in haast alle historische monographiëen van steden en dorpen groote aandacht geschonken wordt aan de toponymie der plaats, waaraan niet zelden een omvangrijk kapittel (dikwijls met kaart en bijlagen) gewijd wordt.

Ik vermeld alleen twee voor korten tijd in Brabant verschenen werken :

1047. COSYN, A. — Sterrebeek. Histoire du village. Ses châteaux. *Brab. Folkl.* Brussel, 1926.

1048. PEREMANS, M. — Thollembeek. Landkunde, Geschiedenis, Volkskunde. *Brab. Folkl.* Brussel, 1926.

Voor andere (buitengewoon talrijke) werken van dezelfde aard, verwijzen wij naar de beneden vermelde bibliographische repertoria.

O. a. liet G. F. TANGHE voor meer dan 40 Westvlaamsche gemeenten een « Beschrijving » of « Parochieboek » verschijnen. Zie F. DE POTTER, Vla. Bibl. bl. 673.

Bibliographische repertoria.

1049. PIRENNE, H. — Bibliographie de l'histoire de Belgique. Catalogue méthodique et chronologique etc. 2e éd. *Bruxelles-Gand*, 1902.

Géographie, Toponymie et Ethnographie, bl. 12. Histoire provinciale et locale, bl. 56.

1050. POTTER, F. DE. (1) — Vlaamsche bibliographie. *K. V. A.* Gent, 1893/1902.

Persoons- en plaatsnamen, bl. 604, 829. Gewestelijke en plaatselijke geschiedenis, bl. 638, 642, 831, 839.

1051. ALLOSSERY, P. — Geschiedkundige boekenschouw over het huidige West-Vlaanderen in 't algemeen en zijne gemeenten in 't bijzonder. 2 dln. *Brugge*, 1912/1913.

Oordnaamkunde. I, 38. Taalkunde. *Ibid.* 44. De gemeenten en de parochiën van West-Vlaanderen in 't bijzonder. II, 1.

1052. JANSSEN, J. E. — Bibliographie de la Campine anversoise, particulièrement de l'arrondissement de Turnhout et des cantons de Brecht, Heyst op-den-Berg et Santhoven. *Turnhout*, 1915.

(1) Volgens H. PIRENNE (Bibliographie, bl. 56) werkte F. DE POTTER ook aan een « Bibliographisch woordenboek van de geschiedenis der Belgische gemeenten ». Dit is echter nooit in druk verschenen.

Linguistique, bl. 12. Géographie, Toponymie, Statistique, bl. 54.

Verscheen eerst in *Tax.* V, 102, 111, 170 ; VI, 5, 181, 260 ; VII, 50, 181, 201, 215 ; VIII, 85, 183 ; IX, 51, 206.

1058. PAQUAY, J. — Les sources de l'histoire locale dans le Limbourg. *Soc. Litt. Limb.* XXVIII, 5.

Voorts verwijzen wij nog naar :

×. SCHAYES, A. G. B. (et PIOT, CH.). — La Belgique et les Pays-Bas etc. *Zie Nr.* 1024.

Bibliographie méthodique et raisonnée de tous les ouvrages et écrits relatifs aux matières dont il est spécialement traité dans cet ouvrage. III, *App.* n° 4, 579.

BIJLAGE I.

PLAATSNAMEN IN NOORD-NEDERLAND.

A. — Nomina Geographica Neerlandica.

NOMINA GEOGRAPHICA NEERLANDICA. — Geschiedkundig onderzoek der Nederlandsche aardrijkskundige namen, onder redactie van I. DORNSEIFFEN, J. H. GALLÉE, H. KERN, S. A. NABER en H. C. ROGGE (Dln. IV-V: J. H. GALLÉE, H. KERN, J. W. MULLER en H. C. ROGGE), uitgegeven door het *Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap*. I. 2e uitg. *Amsterdam-Utrecht*, 1885; II-V, *Leiden*, 1892-1901.

In de Nom. Geo. Neerl. verschenen, naast een aantal kleinere opstellen :

1. ANSPACH, J. — Geldersche plaatsnamen. Geschiedkundig onderzoek der aardrijkskundige namen in Gelderland. III, 5.
2. BROEKEMA, J. — Zeeuwsche plaatsnamen. I, 177.
3. — Zeeuwsche plaatsnamen. Schouwen, Schelde, enz. II, 181.
4. BUITENRUST HETTEMA, F. — Friese plaatsnamen, tegelijk een bijdrage tot de oude aardrijkskunde van de provincie Friesland. IV, 1.
5. DOORNINCK, J. I. VAN. — Overijsselsche plaatsnamen. I, 73.
6. DORNSEIFFEN, I. — Rijn en klankverwanten. II, 195.
- 6a. — De Briel. II, 3.
7. GALLÉE, J. H. — De namen van plaatsen in Gelderland en Overijssel. III, 321.
8. GALLÉE, J. H. en HABETS, J. — Rode, Rade. II, 32.
9. HOEVENAARS, F. W. — Uit het archief der Abdij van Berne. Noordbrabantsche en Geldersche plaatsnamen. II, 96.
10. JOOSTING, J. G. C. — Drentsche plaatsnamen. Geschiedkundig onderzoek der aardrijkskundige namen in Drente. V, 1.

11. KERN, J. — Donk. II, 190.
 12. NOM. GEO. NEERL. (Red.) — Loo. I, 155.
 13. WELVAARTS, TH. IGN. — Eenige Noord-Brabantsche en Geldersche plaatsnamen, uit het archief der Abdij van Postel (Moll), België. II, 21.
 14. — Nog eenige Noord-Brabantsche en Geldersche plaatsnamen uit het archief der Abdij van Postel. II, 90.
 15. WINKLER, J. — Een en ander over de spelling der Friesche plaatsnamen. I, 18.
 16. — Friesche plaatsnamen. Oorsprong, beteekenis en spelling in verband met geslachtsnamen en mansvoornamen. (I). I, 161.
 17. — Friesche plaatsnamen (II). II, 160.
 18. — Sommige Geldersche plaatsnamen in oorsprong en beteekenis. III, 311.
Over de N. G. N. moge men nog naslaan :
 19. GALLÉE, J. H. — Iets over eigennamen. Geschiedkundig onderzoek der Nederlandsche aardrijkskundige namen door het Aardrijkskundig Genootschap. N. Z. Ned. VII, 166.
 20. — Over het belang van het onderzoek der Nederlandsche plaatsnamen voor de taalkunde. *Ned. Congr.* Arnhem 1893, 64.
Zie ook *Ned. Congr.* Gent 1899, 131.
 21. BEEKMAN, A. A. — Nomina geographica neerlandica uit een geographisch oogpunt beschouwd (met kaart). *Ts. Aardr. Genootschap* 2^e ser. XIX (1902), 1, 909 ; XX (1903), 801 ; XXIII (1906), 1, 560.
O. m. Koog, Kogge ; Donk ; Waard, weerd, werd, ward, word, woerd ; Wijk. — Oord, oort, oirt, oert, ort, orde, Fr. oard, (noord, noort, enz.) ; Nes, nesse (es, esse, esch), nis, nisse (Oudere vormen : Nas, neys, nessche) ; Hem, hemme. — Loo, lo, le, el, l.
- ×. MULLER, J. W. — Over Plaatsnaamkunde (Toponymie). *Zie N^r. 34a (Ned.)*.

B. — Verschillende vraagstukken.

22. ANSPACH, J. — Het geslacht in eigennamen. *Ned. Congr.* Arnhem 1893, 276.
23. — Opmerkingen over de beteekenis enz. *Zie N^{rs}.* 87 en 88 (*Vla.*).
24. BOSSCHA, P. — Over het getrouw bewaren van plaatsnamen, enz. *Zie N^r.* 92 (*Vla.*).
25. C. D. — Laar (met naschrift door F. G. D.). *Maasg.* II, 345.
26. FRANTZEN, J. J. A. A. — *Wese*, Gotisch Wisi. *Zie N^r.* 174 (*Vla.*).
27. FRUIN, R. — Hool, heul. *Ts. Leid.* IX, 243.
- X. GALLÉE, J. H. *Zie N^r.* 19 (*Ned.*).
28. HERMANS, C. R. — Etymologie van het woord Woerd. *Meng. N. B.* II, 342.
29. HOEUFFT, J. — Taalkundige bijdragen tot de naamsuitgangen van eenige meest nederduitsche plaatsen. *Breda*, 1816.
30. JANSSEN, M. — Oude grondbenamingen. *Maasg.* VI, 16.
O. a. Cloet en sael.
31. KERN, H. — *Wese*, Gotisch wisi. *Zie N^r.* 187 (*Vla.*).
- 31a. — Oudnederlandsche woorden. *T. Lb.* IV, 133.
Uit het Oorkondenboek van Gelre en Zutfen, ed. SLOET.
32. LEENDERTZ, P. Jr. — *Catte*. *Ts. Leid.* XXXIX, 112.
33. LENNEP, J. VAN. — Over het al of niet vertalen enz. *Zie N^r.* 194 (*Vla.*).
34. LENNEP, J. VAN en GOUW, J. TER. — De uithangteekens in verband met geschiedenis en volksleven beschouwd, 4 dln. *Leiden*, z. j.

- 34a. MULLER, J. W. — Over Plaatsnaamkunde (Toponymie). *Ts. Aardr. Genootschap 2^e ser. XLIV* (1927), 109.
35. MEULEN, R. VAN DER. — Over den Nederlandschen oorsprong der arrdrijskundige namen Skagerrak en Kattegat. *Ts. Leid. XXXVIII*, 118.
36. MOLHUYSEN, P. C. — De Anglen in Nederland, of aanmerkingen over de *Lex Angliorum et Werinorum hoc est Thuringorum*. *Bijdr. Vad. Geschied. Oudheidk. III* (1842), 50.
37. — De Anglen aan den Neder-Rijn. *Ibid. III*, 118, 221.
38. — Anglo-Sachsische namen en woorden. *Ibid. IV* (1844), 195.
39. — Verklaring der woorden *laak, leek, lek*, dat is : scheiding, grens. *Bijdr. Vad. Geschied. Oudheidk. VII* (1850), 97.
40. MULLER, J. W. — Ham en Boterham. *Ts. Leid. XV*, 1.
41. SCHÖNFELD, M. ⁽¹⁾ — Enige verwanten van « mark ». *Ts. Leid. XXXI*, 39.
42. — De Nederlandsche plaatsnamen op -ik. *Ts. Leid. XXXVI*, 163.
43. — De studie van de eigennamen. *Taalg. XVII*, 196.
44. SCHRIJNEN, J. — Nederlandsche Volkskunde. 2 dln. *Zutphen*, z. j.
Zie vooral : Onze plaatsnamen. II, 50.

(¹) Zie ook SCHÖNFELD, M. — Proeve eener kritische verzameling van Germaansche volks- en persoonsnamen voorkomende in de litteraire en monumentale overlevering der Grieksche en Romeinsche Oudheid. *Groningen*, 1906.

— Wörterbuch der altgermanischen Personen- und Völkernamen. *Heidelberg*, 1911.

Rec. WIJK, N. VAN. *T. en L. XVI*, 524.

45. SOER-WARREN, F. J. — Oorsprong en afleiding der plaatsnamen. *Ned. Congr.* Antwerpen 1896, 199.
46. VERDAM, J. (en STOETT, F. A.). — Uit de geschiedenis der Nederlandsche taal. 4^e druk. *Dordrecht*, 1923.
Vgl. X. Plaatsnamen, bl. 143.
47. VLOTEN, J. VAN. — Een kort woord over naam-afleiding van Nederlandsche steden en dorpen. *Ned. Congr.* Maastricht 1876, 99.
48. WINKLER, J. — De Nederlandsche geslachtsnamen in oorsprong, geschiedenis en beteekenis. 2 dln. *Haarlem*, 1885.
Ook interessant voor de plaatsnaamkunde, vooral
I. A. De patronymika in hunnen oudsten form, op *ing* uitgaande. §§ 7-32.
II. De maagschapsnamen van aardrijkskundigen oorsprong.
A. Van volkenkundigen aard of ontleend aan bijzondere aardrijkskundige namen. §§ 66-94.
B. Van algemeen-aardrijkskundigen oorsprong. §§ 94-108.
III. C. Geslachtsnamen van huisnamen, gevelteekens, uit-hangborden, enz. afgeleid. §§ 128-131.
49. — Studiën in Nederlandsche namenkunde. *Haarlem*, 1900.
O. m. Nederlandsche plaatsnamen in Frankrijk, bl. 91.
Gentsche geslachtsnamen, bl. 136. De hel in Friesland, bl. 280.
50. — Nog van schiere kraaien, schiere monniken, bonte papen, enz. *Biek.* II, 165.
51. — De Mooie- Hel of de Mooie- Nel ? *Biek.* VI, 119.
Helnamen in Holland.
52. — Zie nog o. m. *N^{rs.}* 248, 249, 252, 254 (*Vla.*).
53. X. — Hagiofobie of « Sinten » - vrees in zake van Nederlandsche plaatsnamen, *Maasg.* XV, 54.

C. — Afzonderlijke gewesten en steden.

54. AURELIUS, J. (= GOUW, J. TER.) — Amsterdam. Oorsprong en afleiding van de namen der grachten, eilanden, pleinen, straten, stegen, bruggen, sluizen en torens dezer stad. *Amsterdam*, 1858.
55. BERGH, L. PH. VAN DEN. — Over den oorsprong en de beteekenis der plaatsnamen in Gelderland. *Bijdr. Vad. Geschied. Oudheidk.* V (1847), 233.
56. BYLANDT, F. DE en WILLEMS, J. F. — Aenteekeningen op eene oude kaart van Zeeland. Remarques sur les changements survenus depuis l'époque où la carte a été dessinée. *Will. Meng.* 288, 489.
57. BOEKENOOGEN, G. J. — De Zaausche volkstaal. *Leiden*, 1897.
- IV. Zaausche eigennamen. B. Plaatsnamen, bl. cxviii.
58. BUDDINGH, D. — Verhandeling over het Westland (Z. W. deel van Z. Holland), ter opheldering der loo-en, woorden en hoven, benevens den natuurdienst der Friezen en Batavieren. *Leyden*, 1844.
59. EERDE, J. R. VAN. — Enkele aardrijkskundige namen in Zeeland. *Ned. Congr.* Maastricht 1910, 201.
60. FLOU, K. DE. — Woordenboek der Toponymie van Westelijk Vlaanderen, enz. *Zie N°. 597 (Vla.)*.
Behandelt ook het voormalige vierde district van Zeeland.
61. FRANQUINET, G. D. — Etudes sur quelques noms de lieux situés dans le duché de Limbourg (composés avec holt, hout, -bosch, -witu, -forst, vorst, -horst, stok, -hart, -herk, herck, hagen et -lo, loo) et sur les Eburons. *Arch. Maast. Ann.* I, 113.
62. — Plaatsnamen in Limburg. Maastricht. *Maasg.* I, 11.

63. FRANQUINET, G. D. (en NUYTS, J. M.) — Oorsprong, afleiding en geschiedenis der Maastrichtsche straatnamen. *Maastricht*, z. j. (\pm 1903).
64. GALLÉE, J. H. — Oud-Noordhollandsch taaleigen in het Cartularium Egmundense. *Ts. Leid.* XXIII, 102.
65. GESSAU, VON. — Korte geschiedenis der kloosters te Maastricht. *Arch. Limb.* XXXI, 3.
Aanhangsel : 12 plannen en plaatsbeschrijvingen van Maastricht.
66. H. J. — Poorten, straten en pleinen der stad Maastricht. *Maasg.* V, 1014, 1019.
Uit nagelaten papieren van GORDON.
67. HERMANS, C. R. — Inleiding tot verklaring der namen van steden, dorpen, en gehuchten in de provincie Noordbrabant. *Hand. Prov. N. B. Genootschap* 1858, 37.
68. — Sleutel der verklaring der meeste oud-Germaansche eigennamen van steden, dorpen en gehuchten, toegepast op ongeveer honderd namen van plaatsen in Noordbrabant. *Meng. N. B.* II, 79.
69. N. — De straatnamen van Maastricht. *Maasg.* I, 17.
70. ROOS, G. P. — Oude plaatsbenamingen getrokken uit een register van landerijen der Aardenburgsche Lieve-Vrouwekerk van 1495. *Bijdr. Z. Vla.* I, 221.
71. RUSSELL, J. — Recherches sur l'origine des noms de quelques endroits du duché de Limbourg et autres. *Maastricht*, 1865.
72. SCHAEPKENS VAN RIEMPST, J. — Eenige bijzonderheden omtrent straten, pleinen en bewoners van het oude Tricht. *Arch. Limb.* XLIII, 39.
- 72a. SMET, J. J. DE. — Essai etc. *Zie* Nr. 612 (*Vla.*).

73. VERREY, CH. C. V. — Namen van ruim tweehonderd huizen te 's Hertogenbosch in de 16^e en 17^e eeuw. I-II. *Taa. N. B.* XI, 251, 266.
74. WINKLER, J. — Friesche plaatsnamen. *Leiden*, 1888. Zie ook : *Nomina Geographica Neerlandica*, N^{rs}. 15-17.
75. — Friesche Naamlijst (Onomasticon Frisicum). *Leeuwarden*, 1898.
Deel IV v/h Friesch Woordenboek (Lexicon Frisicum) door WALING DIJKSTRA.
Zie hierover ook CLAERHOUT, J. — Friesch Naamboek. *Belj.* XIV¹, 142.
76. X. — Eenige Fransch-Nederlandsche plaatsnamen op de Limburgsche grenzen. *Maasg.* IV, 622.
Men zie voorts ook den *Geschiedkundigen Atlas van Nederland*, met uitvoerigen tekst (1913 vlgg.) o. a. over Holland, Zeeland en Westfriesland, door A. A. BEEKMAN.

D. — Spelling van de N. ndl. plaatsnamen.

77. BAKE, C. — Over de spelling enz. *Zie* N^r. 938 (*Vla.*).
- 77a. BRILL, W. G. — Verslag aangaande de door de respectieverapporteurs opgemaakte lijsten der plaatsnamen. *V. en M., Kon. Ak. v. Wet.* (Afd. Lett.), VI (1862), 43.
- 77b. DORNSEIFFEN, I. — (Verslag v/d Commissie ingesteld in den schoot van het Ned. Aardr. Genootschap met het oog op het invoeren van eenstemmige schrijfwijze van de Ned. plaatsnamen). *Nom. Geo. Neerl.* II, III.
78. H. J. — Over de schrijfwijze der Limburgsche plaatsnamen. *Maasg.* VI, 29.
79. T'SJOEN, E. H. — Over de wenschelijkheid van een gemeenschappelijke regeling enz. *Zie* N^r. 979 (*Vla.*).
80. VORSTERMAN VAN OYEN, A. A. — Over familie- en plaatsnamen. *Ned. Congr.* Amsterdam 1887, 238.

×. WINKLER, J. — Een en ander over de spelling enz. *Zie N^r. 15 (Ned.)*.

81. X. — Lijst van Nederlandsche plaatsnamen, naar de nieuwere regelen gespeld. *Amsterdam*, 1864. ⁽¹⁾

Verscheen in de Versl. en Meded. der Kon. Ac. v. Wetenschappen (afd. Letterkunde), VI (1862) en VIII (1864).

82. X. — Woordenlijst van de spelling der aardrijkskundige namen in Nederland, samengesteld door de afdeling « Nederland » van het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. 4^e druk (herzien door M. J. IJZERMAN). *Amsterdam*, 1914.

Zie ook CORNETTE, A. N^r. 946 (Vla.).

83. X. — Naamlijst van bewoonde oorden en huizengroepen in Nederland (samengesteld bij de Topogr. Inrichting).

Volgens een vriendelijke mededeeling van Dr. A. BEETS, thans nog alleen in hs. De intusschen aangestelde Commissie zal in deze naamlijst de spelwijze aanbrengen, gevolgd bij de « Woordenlijst ». *Zie over deze Commissie het bericht in Ts. Aardr. Genootschap 2^e ser, XLIII (1926), 122 en Vlaanderen IV (1925), 336.*

84. X. — Bemerkingen op eenige veranderingen van regeeringswege gebracht in de schrijfwijze der plaatsnamen van het hertogdom Limburg. *Maasg. IV, 865.*

Men raadplege ook :

84a. GROOTAERS, L. en KLOEKE, G. G. — Handleiding enz. *Zie N^r. 993 (Vla.)*.

Systematisch en alphabetisch register van plaatsnamen voor Noord-Nederland, door G. G. KLOEKE, bl. 67.

⁽¹⁾ Werd o. a. ook opgenomen in VAN DALE'S Groot Woordenboek der Nederlandsche taal. 4^e uitg. 's Grav.-Leiden-Antw. 1904, bl. 1963.

E. — Aardrijkskundige Woordenboeken
en Bibliographie.

85. AA, A. J. VAN DER. — Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden. 13 dln. *Gorinchem*, 1839/1851.
86. — Beknopt aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden. *Gouda*, 1855.
87. — Aardrijkskundig Woordenboek van Noord-Brand. *Breda*, 1832.
88. BERGH, L. PH. C. VAN DEN. — Handboek der middelnederlandsche geographie. 2^e druk. *Den Haag*, 1872.
89. BODEL-NIJENHUIS, J. T. — Topographische lijst der plaatsbeschrijvingen van het koninkrijk der Nederlanden. *Amsterdam*, 1862. Suppl. *Ibid.* 1868.
90. GILLE HERINGA, S. — Aardrijkskundig Handwoordenboek van Nederland of Alfabëtische opgave van de gemeenten, steden, vlekken, dorpen, gehuchten, buurten, enz. 3^e uitg. *Groningen*, 1874.
91. GOSSELIN, J. J. — Alfabëtische Naamlijst der gemeenten enz. *Zie Nr. 1003 (Vla.)*.
92. MEULEN, R. VAN DER ; ITERSON, W. J. D. VAN ; ENGELBURG, E. ; HEURN, J. VAN en RENESSE, J. C. VAN. — Algemeene aardrijkskundige bibliographie van Nederland. 3 dln. *Leiden*, 1888/89.
93. NIJHOFF, W. — Bibliographie van Noord-Nederlandsche plaatsbeschrijvingen tot op het einde der XVIIIe eeuw. *Amsterdam*, 1894.
94. POTT, M. — Aardrijkskundig Woordenboek van Nederland. *Groningen*, 1899. 2^e druk. *Gron.* 1913.
95. ROOS, G. P. — Beknopt geschied- en aardrijkskundig Woordenboek van Zeeuwsch-Vlaanderen. *Oostburg*, 1874.

- 95a. SCHÖNFELD, M. — Die Ortsnamenforschung in den Niederlanden, hauptsächlich während des letzten Jahrzehnts. I. Holland. II. Flandern. *Zs. f. Onf.* II, 168.
96. VORSTERMAN VAN OYEN, A. A. en MAANEN, J. F. VAN. — Algemeen Woordenboek der Aardrijkskunde. 3e druk. *Rotterdam*, z. j.
97. WITKAMP, P. H. — Aardrijkskundig Woordenboek van Nederland. 2 dln. *Amsterdam*, 1876/1877.
-

BIJLAGE II.

VLA. PLAATSNAMEN IN FRANKRIJK.

1. BACKER, L. DE. — Les Flamands de France ; Etudes sur leur langue, leur littérature et leurs monuments. *Gand*, 1851.
Behandelt o. a. de toponymie van de arr. Duinkerke en Hazebroek.
2. BÜCKMANN, L. — Die germanischen Ortsnamen in Nordfrankreich bis zum 50. Breitengrad. *Peterm. Geogr. Mitteilungen* 1918, 10, 68, 102, 156.
3. CARLIER, J. J. — Flamands et Normands. Aperçus historiques présentés au congrès scientifique de Cherbourg (1860). *Com. Flam. Ann.* V, 384.
4. CHOTIN, A. G. — Une chasse aux noms de lieu dans le département du Nord. *O. K. Iep.* VIII, 54.
Kritiek van het werk van MANNIER, E.
5. CLAERHOUT, J. — La Flandre française. Glanes ethnographiques. *Com. Flam. Bull.* 1922/24, 93.
6. COCHERIS, H. — Origine et formation des noms de lieu. *Paris*, s. d.
Handelt ook over Germ. bestanddeelen in de Fransche toponymie. ⁽¹⁾
7. COURTOIS, A. — Dictionnaire géographique de l'arrondissement de Saint-Omer avant 1789. *Mém. Soc. Antiq. Morinie XIII* (1869), 1.

⁽¹⁾ Van weinig of geen belang zijn daarentegen in dit opzicht :

HOUZÉ, A. — Etude sur la signification des noms de lieux en France. *Paris*, 1864.

QUICHERAT, J. — De la formation française des noms de lieu. *Paris*, 1867.

GRÖHLER, H. — Über Ursprung und Bedeutung der französischen Ortsnamen. I. *Heidelberg*, 1913.

8. — Communauté d'origine et de langage entre les habitants de l'ancienne Morinie flamingante et wallonne. *Com. Flam. Ann.* IV, 390.
9. — Sur l'origine du mot Ruthen. *Com. Flam. Ann.* VI, 387.
R. = littoral de la Flandre et du Calaisis.
10. COUSSEMAKER, E. DE, e. a. — Statistique archéologique du département du Nord (publiée par la Commission historique du département). I-II. *Lille-Paris*, 1867. (1)
Met oude vormen, historische schets en « lieux-dits ».
Zie ook o. m. ID. — Fiefs et feudataires de la Flandre maritime. *Com. Flam. Ann.* XIII, 17 en CORTYL, E. — Fiefs et arrière-fiefs vicomtiers de la cour de Cassel. *Com. Flam. Bull.* 1906/11, 166.
11. DASSONVILLE, A. — Nomina Geographica Flandro-Gallica. *Biek.* V, *Bijbl.* IX.
12. — Quentawic (Etaples) - Sorrus (canton Montreuil). *Biek.* XXXII, 102.
13. DAUZAT, A. — Les noms de lieux. Origine et évolution. Villes et villages, pays, cours d'eau, montagnes, lieux-dits. *Paris*, 1926.
Zie vooral :
IV. Formations de l'époque franque : Formations d'origine germanique, bl. 141.
VII. Régions non romanes : Gaule germanisée (Flandre, Rhénanie, Alsace et Suisse alémanique), bl. 179.
14. DUFATELLE. — Une étude archéologique sur la toponymie ancienne de Saint-Omer. *Archives Dinanx* 3e sér. II (1851).
15. ESMANGART. — Etat par ordre alphabétique des villes, bourgs, villages et hameaux des généralités de Flandre et d'Artois. *Lille*, 1787.

(1) Worden behandeld de arrondissementen : Rijsel, Duinkerke, Hazebroek, Kamerijk, Valenciennes, Douai en Avesnes.

16. FABRE D'ENVIEU, J. — Noms locaux tudesques. *Paris*, 1885.
17. FLOU, K. DE. — Woordenboek der Toponymie van Westelijk Vlaanderen, enz. *Zie Nr. 597 (Vla.)*.
Bevat de plaatsnamen van een aanzienlijk gedeelte van N. W. Frankrijk. *Zie Voorbericht, I, v.*
18. GIRY. — Manuel de diplomatique. *Paris*, 1894.
Boek III, Kap. III : Noms de lieux (met uitvoerige bibliographie).
19. HAIGNERÉ, D. — Dictionnaire historique et archéologique du Pas-de-Calais, publié par la Commission départementale des monuments historiques. Arrondissement de Boulogne. 3 vols. *Arras*, 1880/1882.
In dezelfde uitgave verschenen :
LECESNE, P., DRIVAL, Chan. VAN, e. a. — Arrondissement d'Arras. 2 vols. *Arras*, 1878/75.
CALONNE, DE, e. a. — Arrondissement de Montreuil. *Arras*, 1875.
HÉRICOURT, A. D', CARDEVACQUE, A. DE, e. a. — Arrondissement de Béthune. 3 vols. *Arras*, 1875/79.
DARD, DESCHAMPS DE PAS, e. a. — Arrondissement de Saint-Omer. 3 vols. *Arras*, 1877/83.
CARDEVACQUE, A. DE. — Arrondissement de Saint-Pol. 3 vols. *Arras*, 1879/84.
20. — Les chartes de Saint-Bertin, d'après le grand cartulaire de Dom Ch. J. Dewitte. 2 vols. *Saint-Omer*, 1886.
21. KORNMESSER, E. — Die französischen Ortsnamen germanischer Abkunft. I. Teil. Die Ortsgattungsnamen. *Straszburg*, 1899.
22. KURTH, G. — La frontière linguistique etc. *Zie Nr. 23 (Vla.)*.
Zie vooral : La frontière linguistique dans le nord de la France. I, 221 en pass.

23. LONGNON, A. — Les noms de lieu de la France. Leur origine, leur signification, leurs transformations. *Fasc. 1 à 3. Paris, 1920/1923.*
Zie fasc. 2 : Noms de lieu d'origine saxonne, burgonde, wisigothique, franque, etc.
24. LOT, F. — Les migrations saxonnes en Gaule et en Grande Bretagne du IIIe au Ve siècle. *Rev. historique CXIX (1915), 1.*
25. MAHIEU, abbé. — Noms de lieux, travail étymologique. Vermeld in *Com. Flam. Bull. 1e sér. III, 110.*
Niet in druk verschenen.
26. MANNIER, E. — Etudes étymologiques, historiques et comparatives sur les noms des villes, bourgs et villages du département du Nord. *Paris, 1861.*
- 26a. MEYNNE, A. — Sleutel enz. *Zie N^r. 608 (Vla.).*
27. PETERSEN, N. M. — Recherches sur l'origine, l'étymologie et la signification primitive de quelques noms de lieux en Normandie (trad. du danois par M. DE LA ROQUETTE). *Bull. Soc. Géogr. (Paris), 2e sér. III (1835), 36.*
28. QUARRÉ-PRÉVOST, L. — Recherches sur les formes originales des noms de lieux dans l'arrondissement de Lille. *Bull. géogr. hist. descript. (Paris), 1910, 171.*
29. RICOUART, L. — Etudes pour servir à l'histoire et à l'interprétation des noms de lieu. Département du Pas-de-Calais (arr. d'Arras, de Saint-Pol, Montreuil, Béthune). *Anzin, 1891/1903.*
30. WINKLER, J. — Germaansche plaatsnamen in Frankrijk. *Belf. IX¹, 38, 128, 222, 249.*
Zie ook ID. — Oud Nederland. 's *Gravenhage, 1888.*
V. Nederland in Frankrijk en Deutschland.

- 30a. — Studiën in Nederlandsche namenkunde. *Zie* N°. 49
(*Ned.*).
31. X. — Vlaamsche Oordnamen in Normandien. *Biek.*
VI, 313.
32. X. — Enquête scientifique sur la toponymie de la
Flandre française (Vlaamsch Verbond van Vrankrijk).
Hazebrouck, 1925, 1926 et 1927.
-

NAMENREGISTER. (1)

A Adriaens, G., 936. A[driaensen], A., 405. Adriaensen, E., 405. Allossery, P., 1051. Andries, J. O., 581. Anspach, J., 87, 88. Anten, J., 516, 526. B B. A., 867. B. A. <i>en</i> C., 715. B. C. d., 534. B. D., 716. B. G., 349. B. J., 719, 867. B. J. v. d., 517. B. R. V., 236. B. V., 582. B[aes], P., 937. Bake, C., 938. Bal, J., <i>992b</i>. Bamps, C., 518, 519, 520, 527. Behault de Dornon, A. de, 279, 280, 381, 398. Bemden, F. van den, 632, 633, 658. Bergh, F. Van den, 350, 351.	Bergh, Th. Van den, 323. Bernaerts, G., 1. Bernard, P., 717. Bernier, Th., 994. Bertels, Ch., 281. Bertels, H., 407. Béthune, F., 406. Béthune, J., 406, 706, 707. Beuckelaere, A. De, bl. 104n. Beyersdorf, Dr, 175n. Bie, J. De, 718. Blancke, J., 583, 720, 721. Blommaert, Ph., 102. Bo, L. De, 89, 90. Boeynaems-Pontus, 91, 324, 352. Bogaert, Van den, <i>3n</i>. Borgnet, D., 15. Borman, C. de, 515, 1039. Bormans, P., 1036. Bosmans, J., 933. Bosscha, P., 92. Bouchery, J., 2. Breuer, J., bl. 104n. Broeck, A. Van den, 392, 393, 408, 409. Broeckaert, J., 584, 629, 722, 723, 979, 980, 1023. Broeckx, C., 340. Bruyne, K. De, 939, 940.

(1) Bij de alphabetische rangschikking der eigennamen werden natuurlijk dezelfde principes toegepast als in de Bibliographie zelf (*Zie Inleiding*). Vetgedrukte cijfers verwijzen naar den kleineren, verklarenden telkst; cursieve cijfers naar de « Aanvullingen »; de vermelding *n.* slaat op een voetnota.

Waar in den titel van een bijdrage een schrijversnaam vermeld wordt, wordt het cijfer tusschen haakjes geplaatst.

Buddingh, D., 282.
 Bückmann, L., 59.
 Buelens, Ch., 352a.
 Burbure, L. de, 1, 898.
 Bussche, E. Vanden, 93, 585,
 666, 667, 688, 689, 724, 725,
 995.
 Buvé, C., 8n, 94, 95, 96, 283,
 284, 404, 410, 411, 412, 413,
 414, 415, 416, 417, 418, 419,
 420, 421, 422, 423, 424, 535,
 536, 537, 538, 941.
 Bylandt, F. de, 996.

C

C. A. V., 730.
 C. L. D., 726, 727.
 C. M. d. l., 729.
 C. P., 634.
 Caeneghem, K. Van, 97.
 Callaut, E., 635.
 Canon, L., 3.
 Cappel, E. Van, 586, 731, 732,
 997.
 C[arette], R., 98, 728.
 Carnoy, A., 33, 99, 100, 101,
 102, 103, 240, 285.
 Castele, R. Van de, 608.
 Caster, W. Van, 353, 354, 355,
 1040.
 Cauwenberghe, E. Van, 733.
 C[euster], J. L. D., 104.
 Ceysens, J., 105, 106, 107, 108,
 487, 539, 540, 541, 542, 543,
 544.
 Chotin, A. G., 286, 587, 618,
 932.
 Claerhout, J., 2, 23, 68, 81,
 109, 110, 111, 112, 113, 114,
 115, 116, 117, 118, 119, 120,

121, 122, 123, 124, 125, 126,
 127, 128, 129, 130, 131, 132,
 133, 134, 135, 136, 425, 588,
 589, 690, 700, 734, 735, 736,
 737, 738, 739, 740, 741, 742,
 743, 744, 745, 746, 747, 748,
 749, 750, 751, 752, 753, 754,
 755, 756, 757, 758, 759, 760,
 761, 762, 763, 764, 765, 766,
 767, 768, 769, 770, 771, 772,
 773, 774, 775, 776, 777, 778,
 779, 780, 781, 782, 783, 784,
 785, 786, 786a, 859, 934, 942,
 943, 944.
 Claes, W. H., 137, 138, 139,
 140, 141, 142, 143, 144, 145,
 146, 147, 148, 149, 150, 151,
 152, 488, 545, 546.
 Claeys, P., 659.
 Clercq, G. De, bl. 104n.
 Cluysenere, T., 373.
 Coeck, A. De, 153.
 Colens, J., 787.
 Combaz, P., 381, 398.
 Coninckx, H., 356, 357, 374,
 375, 376, 377.
 Conradier, L., 788.
 Coopman, Th., 597, 945.
 Coppieters, H., 789, 790.
 Cornelis, P., 426.
 Cornette, A., 946.
 Corswarem, G. C. de, 489, 998.
 Cort, F. de, 304, 947.
 Cosyn, A., 427, 428, 429, 1047.
 Coster, R. de, 430.
 Coune, M., 547.
 Courtois, A., 69, 547.
 Cousse-maker, E. de, 791.
 Coveliers, L., 431, 432.
 Craeynest J., 792.
 Cumont, F., 236, bl. 104n.

Cuvelier, J., 4, **68**, 515, 998a.
Cuyppers, P., 378.

D

D., 636, 948, 949, 950.
D. E., 797.
D. G., 155, 156, 668, 798, 799.
D. J., (394).
D. L., 800.
D. P. D., 801.
Daghet, 't, 548.
Daniëls, P., 248, 490, 549, 550,
551, **565**.
Daris, J., 998b, 998c.
Dassonville, A., **23**, 134, 157,
158, 159, 160, 161, 162, 590,
591, 802, 803, 804, 805, 806,
807. — (Adzo) 808, 809, 810,
811, 812, 813, 814, 815, 816,
817, 818, 819, 820, 821, 822,
823. — 824, 825, 826, 827,
828, 829, 830, 831, 832, 833,
834, 835, 836, 837, 838, 839,
840, 841, 842, 843, 844.
Decker, Th. de, 78, 845, 846.
Delafaille, F. E., 358, 359, 360.
Delfoss, L. R., 59a.
Delgeur, L., 163.
Delplace, A., 592, 953.
Delvin, D., 935.
Demarteau, J. E., 552, **945**.
Denys, P. P., 954.
Derode, V., 70.
Desnoyers, J., 999.
Despars, J. N., 70a.
Dessel, C. Van, 1000.
Dessel, L. Van, 287.
Dewez, 1001.
Deyn, L. De, 593, 847.
Didaskalos, 955.

Diericx, Ch., L., 657a, 657n.
Diestens, L., 288.
Donnet, F., 346.
Dony, E., 4n, 164.
D[uclos], A., 71, 154, 669, 670,
671, 672, **681**, 691, 697, **757**,
793, 794, 795, 796, 951, 952.
Duvivier, Ch., 1001a, bl. 104n.
Duyse, P. Van, 637, 638.

E

Eendragt (Red.), 165.
Eggen, J., 553.
Egli, J. J., 59n.
Ekwall, E., 31n, **33**.
Ernst, M. S. P., 1001b.
Ettmayer, von, 99n.
Even, E. Van, 395.

F

F. C. L., 433.
F. J., **29**, 434, 435, 436, 437,
438, 439.
Fabry-Rossius, 491.
Fayen, A., **606**.
Feller, J., 4n, 166, 167, 168,
169, 170, 170a, 170b.
Ferrier, A., 657n.
Flou, K. de, 5, 6, 7, **33**, **80**,
171, 172, 173, 289, 594, 595,
596, 597, 672a, 701, 848, 849,
956.
Fürstemann, E., 59.
Foncke, R., 361, 379.
Fraenkel, E., 59n.
Franquinet, G. D., 554, 555,
556.
Frantzen, J. J. A. A., 174.
Fréson, J., 190.
Fris, V., 639, 640, 641..

G

G. L., 692.
 Gaillard, E., **289, 597**.
 Galesloot, M. L., 290, 1041.
 Gallée, J. H., 8, 9, 10, 131.
 Gantrelle, J., 21*n*.
 Gauchez, V., 1002.
 Geerts, J., 659.
 Génard, G., **1**.
 Génard, P., 325, 326, 327.
 Geraets, E., 492, 518, 519, 520.
 Geraets, M., 521.
 Gessler, J., 11, 12, 13, 362, 363,
 522, 528, 529, 530.
 Geudens, E., 328, 329, 330, 346.
 Gevelers, L. A., 440.
 Gezelle, G., 72, 175, 176, 177,
 178, 179, 180, 850, 851, 852,
 853, 854.
 Ghellinck - Vaernewyck, de,
 1042.
 Gielemans, J., (315).
 Gilliodts-Van Severen, L., 673.
 Ginneken, J. Van, **33, 34**.
 Gittée, Aug., 14, 181.
 Gommers, J. W. A., 441.
 Goossenaerts, J., 442, bl. 104*n*.
 Gosselin, J. J., 1003.
 Gouw, J. ter, 165*n*.
 Gr., 557.
 Grammens, Fl., bl. 104*n*.
 Grandgagnage, Ch., 15, 16, 182.
 Grapheus, J., 344*n*.
 Grauls, J., 30.
 Grave, A. F. J. De, **945**.
 Grigny, F., 17.
 Grootaers, L., 31*n*, 993.
 Guignies, V. J., 935.
 Guyot, fr., 1004.
 Gyselinck, 855.

H

H. D. V. D., 857.
 H. F., 183.
 H. H., 858.
 Habets, A., 523.
 Habets, J., 190*n*, 493.
 Haeghen, V. Vander, 18, 642.
 Haerne, W. De, 856.
 Haigneré, H., **590**.
 Halkin, J., 190*n*, 1036.
 Hansay, A., 494, **499**, 558,
 1042*a*.
 Harou, A., 153*n*, 184, 1005.
 Hasse, G., **219**.
 Hasselt, H. P. A. Van, 559.
 Haust, J., 4*n*.
 Havard, M. J. M., 1006.
 Heins, M., 660, 661.
 Hellemans, J. J., 598, 859, 957,
 958, 959.
 Henne, A., 386.
 Hennequin, E., 960.
 Henry, J. C. E., 23.
 Herbomez, A. d', 1006*a*.
 Heremans, J., **194**, 961, 962.
 Hermans, C. R., 495.
 Heuschling, X., **936**.
 Heuvel, J. Van den, 662.
 Heylen, J. B., 291.
 Hochsteyn, L., 1007, 1008.
 Hollebeke, L. Van, 1043.
 Holzer, C., 331.
 Hoorebeke, G. Van, 184*a*.
 Houtte, H. Van, bl. 104*n*.
 Hulster, d', (638).
 Huybrigts, F., 1009.
 Huysmans, C., 19, **23**, 185, 496,
 497, 498, 499, 515.

I

- Imbert, C. E., 1009.
Irama, 443.
Isacker, Ph. Van, bl. 104n.

J

- J. A. D., 186.
J. T., 20.
Jansen, J. E., 444, 1052.
Janssen, H. Q., 860.
Jellinghaus, H., 59, 135.
Jonckheere, J., 60, 61, 62.
Joossens, J., 599.
Jourdain, A., 1010.

K

- Kaspers, W., 99n, 296n.
Kempeneers, J., 560.
Kerckhove, V. Van de, 600.
Kern, H., 73, 187.
Kervyn de Lettenhove, 73a,
693.
Kesters, H., 561.
Kindere, L. Vander, 21, 21n,
22, 23, 47, 188, 445, 446,
1011.
Klepper, J. De, 524.
Kloeke, G. G., 993.
Kreglinger, A., 292, 963.
Kurth, G., 23, 24, 25, 26, 27,
136, 189, 190, 192.

L

- L., 191, 861, 964, 965.
L. J., 192.
Laar, A. Van, 343.
Laenen, J., 1012.

- Laet, H. De, 332.
Lambin, J. J., 698.
Lamerant, G., 862, 863.
Langohr, J., 500, 501.
Lansens, P., 601, 602, 603, 604.
Lantschoot, J. Van, 864.
Latour, B. De, 945.
Laufs, K., 562.
Laurens, H., 37.
Lavalleye, E., 1001b.
Lazoore, R., bl. 104n.
Lelotte, A., 502.
Lenaerts, J., 193.
Lennep, J. Van, 165n, 194,
293, 294.
Lentz, P., 936, 966.
Lerberghe, L. Van, 605, 606.
Lindemans, J., 28, 29, 30, 195,
196, 295, 296, 297, 298, 299,
305, 867.
Linden, E. Vander, 447.
Linden, G. Vander, 448.
Linden H. Van der, bl. 104n.
Loë, A. de, 235, 279, 280.
Lokeren, Van, 898.
Loven, M. Van, 394.
Lowet, 197.
L[yna], J., 37, 562a.

M

- M., 865.
M. D. G., 866.
M. J., 480.
M. V. D., 199.
Maas, P. J., 563.
Maele, C. Vande, 867.
Maelen, Ph. Van der, 1013.
Maertens, J., 236.
Mahieu, abbé, 608, 868.

Mansion, J., 5, 29, 31, 31n, 32,
33, 34, 35, 36, 200, 201, 202,
203, 204, 205, 597, 630, 856.
Marchal, E., 674.
Marchot, P., 206, 207, 207a,
207b.
Marez, G. Des, 37, 38, 515, 643.
Marneffe, A. de, 208, 304, 449,
bl. 104n.
Marneffe, E. de, 39, 364, 365,
366, 503, 525, 564.
Marshall, E., 333.
Martens, E., 391.
Martens, F., 450, 451.
Mathieu, E., 190.
Mawer, A., 31n, 59n.
Meersch, D. J. Vander, 869,
870.
Meert, C., 452.
Meert, H., 967.
Meunier, F., 1014.
Meyer, J., 69.
Meyne, A., 607, 608.
Michielsen, J., 453.
Monie, E. De, 968, 969.
Monnier, 27.
Moroy, R., 173, 198, 871.
Moulaert, le P., 300.
Much, R., 129, 209.
Muller, J. W., 79.

N

Noüe, A. de, 15.
Nueten, L. Van, 444.
Nuffel, P. Van, 628.

O

Obreen, H., 210.
Obrie, 970.

Olmen, A. Van, 454, 455.
Oudiette, Ch., 1015, 1016.

P

P. L., 211.
P. S., 72, 212, 677.
Paquay, A., 504, 565, 566.
Paquay, J., 532, 533, bl. 63 n,
567, 1017, 1053.
Peeters, C. H., 970a.
Peeters, H., 301, 302, 456, 505.
Peigne-Delacourt, M., 382.
Peremans, M., 304, 1048.
Persijn, J., 80.
Peter, 971.
Philippen, L., 387, 388, 389.
Pierron, S., 1018.
Piot, Ch., 457, 1019, 1020, 1021,
1024.
Pirenne, H., 213, 1044, 1049,
1050n.
Plante, J., (678).
Plath, K., 126.
Poffé, E., 334.
Possoz, J., 214, 458.
Post. en Tel., 1022.
Potter, F. De, 644, 657, 663,
972, 973, 974, 975, 1023, 1048,
1050, 1050n.
Pottmeyer, H., 59, 215, 303,
459, 460, 461, 872, 873.
Pourbus, P., (674).
Prims, Fl., 33, 37, 335.
Putte, F. Van de, 609, 699, 708.
Pyl, Th., 216.

R

R. Gilb., 567a.
R. H. D., 60, 874.

R. T., 217.
 Raemdonck, J. Van, 875.
 Raepaert, T., 976.
 Raepsaet, P., 876, 877.
 Ram, P. F. X. de, **1032**.
 Raoux, M., bl. 104 n.
 R[aymaekers] F. J., 390.
 Reydams, A., 367, 368, 380,
 462.
 Reyntens, O., **628**.
 Ridder, F. De, 399, 400, 402, 403.
 Ryckel; A. de, 506, 1023a.
 Rijcker, L. De, 218.
 Robijns, O., 568, 569, 570.
 Roegiers, J., **628**.
 Roland, C. G., 219, 220, 221,
 303a.
 R[ookbosch], J. F. Van, 40.
 Rooses, M., 346.
 Roseleth, H., 463.
 Roy, Le, **23**.

S

S. A. V., 878.
 S. L., 63.
 S. M., 464.
 S. V., 879.
 Sacré, M., 304.
 Saint-Genois, J. de, **611**.
 Samijn, J., 880.
 Sch. L. W., 222.
 Schaap, H. P., 976a.
 Schayes, M., **15**.
 Schayes, A. G. B., 190n, 1024.
 Schellinck, Th., 611n.
 Schepens, L., 86.
 Schiber, A., 127.
 Schnetz, J., 59n, 99n, 150n.
 Schönfeld, M., **33**, **204**, 223.
 Schoutheete de Tervaerent, A.
 de, 1045.

Schroeder, E., 224.
 Segers, G., 225.
 Seghers, J., 64, **173**, 226, 881,
 882, 883, 884, 885.
 Sergeant de Monnecove, F. le,
 41.
 Sermon, H., 42.
 Serrure, C. A., 369.
 Serrure, C. P., 190n, 664.
 Sevens, Th., (609), 702, 703,
 704, 705, 709, 710, 711, 712,
 713, 714, 714a, 886, 887, 888.
 Seyn, E. De, 1025.
 Simenon, W., 1026.
 Siret, A., 1027.
 Stalle, L. Van, 1010.
 Smet, J. De, 889, 890.
 Smet, J. J. De, **15**, 227, 610,
 611, 612, 613, 645, 646.
 Snellaert, F. A., **611**.
 Soens, E., 305.
 Solmsen, F., 59n.
 Somviele, D. De, 891.
 Speybrouck, A. Van, 43, 44,
 306, 675, 676, 677, 678, 892.
 Spinnael, P., 307, 308.
 Stallaert, K., **289**, 309.
 Steenackers, E., 465.
 Stenton, F. M., 31n, 59n.
 Steurs, F., 370.
 Steurs, V., 371.
 Steyaert, J. J., 647.
 Stockmans, J. B., 336, 337.
 Stoop, De, 679.
 Stracke, D. A., 83, 84, 85.
 Straeten, Th. Vander, 1028,
 1046.
 Stroobant, L., 153n, 310, 311,
 312, 466, 467.
 Suyvelgheest, L. C., 346.

T

- Tack, P., 45.
 Tanghe, G. F., 1048.
 Tarlier, H., 1029, 1030.
 Tarlier, J., 936, 976*b*, 1031.
 Teirlinck, I., 80, 81, 82, 86, 893.
 Telting, J. A., 228.
 Tenbosch, J., 571.
 Ternest, K. L., 977, 978, 979, 981.
 Teuchert, H., 33.
 Thijs, A., 313, 338, 338*n*, 339.
 Thijs, Ch. M. T., 531.
 Thys, I., 1032.
 Tjallings, S., 614.
 Toekomst (Red.), 981.
 Torfs, C. L., 229, 314, 340, 346.
 Torfs, E., 894.
 Tourneur, V., 648, 650.
 Troostembergh, M. de, 396, 397, 468.
 Trumper, N. J., 936.
 t' Sjoen, E. H., 982, 983.

U

- Ulrix, E., 531*a*, 532, 533, bl. 63*n*.
 Uytterhoeven, J., 371, 469, 470.

V

- V. D., 895.
 V. J., 230, 231, 620.
 Valckenaere, J., 615.
 Valckenisse, A. Van, 346.
 Vannérus, J., 3, 232, 233, 234, 235, 236.
 Varenbergh, E., 649.
 Vaux de Fouron, H. del, 1033.
 Velde, J. Van de, 870.

- Veralleman, R., 65, 237, 984.
 Verbeeck, M., 335.
 Vercoullie, J., 30, 66, 67, 74, 75, 236, 650, 896, 985.
 Verdoodt, A., 471.
 Verhelst, J., 46.
 Verheyen, A., 472.
 Verheyen, Cl., bl. 104*n*.
 Verhoeven, P. J., 473.
 Verkest, M., 507, 515.
 Verschelde, K., 680, 681, 694, 695.
 Verschueren, J., 993.
 Vervliet, J. B., 316.
 Verwaetermeulen, A., 173, 616, 617, 618, 619, 682, 897.
 Viaene, A., 5, 101, 172.
 Vincent, A., 238, 239, 240, 241, 242, 315, 474, 475.
 Vinckx, J. F., 40, 184, 476, bl. 104*n*.
 V[isart]de B[ocarmé], A., 683.
 Visschers, A., 936.
 Vlaminck, A. de, 317, 341, 621, 631, 867, 898, 1034.
 Vlierberge, F. Van, 899.
 Vlietinck, A., 236.
 Vlietinck, E., 622.
 Vreese, W. de, 80.
 Vuylsteke, J., 651.
 Vuyst, C. De, 243.

W

- W., 900.
 W. F. D., 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908.
 W. L. D., 986.
 Wauters, A., 21*n*, 47, 47*n*, 48, 49, 244, 386, 477, 1031, 1035, 1036.

- Wauters, J., 402.
 Wauwermans, H., 245, 318, 347, 348, 383, 623.
 Weale, J., 696.
 Weerd, H. Van de, 153*n*, 572, 573, 1036*a*.
 Werveke, A. Van, 624, 652, 653, 654, 655, 665.
 Werveke, H. Van, 50.
 Wijer, H. J. Van de, 51, 52, 53, 54, 54*a*.
 Wijn, E., 319.
 W[illems], J. F., 342, 478, 625.
 Willems, L., 36, 55, 909.
 Willems, P., 23.
 Wilser, L., 246.
 Winkel, L. A. te, 294, 320.
 Winkler, J., 76, 109, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 133, 173, 173, 179, 180, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 321, 614, 910, 911, 912, 913, 914.
 Wit, J. De, 255, 574.
 Wouters, J., 322, 479.

X

- X. (Alg. Bijdr.), 57, 58.
 X. (Biz. Vraagst.), 213, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265,

- 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 278*a*.
 X. (Antw.), 344, 345, 346.
 X. (Mech.), 372.
 X. (Bruss.), 384, 385.
 X. (Antw.-Brab., Var.), 480, 481, 482, 483, 484.
 X. (Limb.-Luik, Gen.), 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514.
 X. (Limb.-Luik, Var.), 534, 575, 576, 577, 578, 579, 580.
 X. (Oost-en West-Vla., Gen.), 626, 627.
 X. (Oost-en West-Vla., Var.), 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931.
 X. (Gent), 656.
 X. (Brugge), 684, 685, 686, 687.
 X. (Spelling), 987, 988, 989, 990, 991, 992, 992*a*.
 X. (Hist. Geo.), 1036*b*, 1037, 1038.

Z

- Z. Y. X., 485, 486.
 Zanardelli, T., 56, 77, 256, 257, 258.

Bijlage I. — NOORD-NEDERLAND.

A	F
Aa, A. J. van der, 85, 86, 87.	F. G. D., (25).
Anspach, J., 1, 22, 23.	Flou, K. de, 60.
Aurelius, J., 54.	Franquinet, G. D., 61, 62, 63.
	Frantzen, J. J. A. A., 26.
B	Fruin, R., 27.
Bake, C., 77.	G
Beekman, A. A., 21, 76.	Gallée, J. H., 7, 8, 19, 20, 64.
Beets, A., 83.	Gessau, von, 65.
Bergh, L. Ph. Van den, 55, 88.	Gille Heringa, S., 90.
Bodel-Nijenhuis, J. T., 89.	Gosselin, J. J., 91.
Boekenooogen, G. J., 57.	Gouw, J. ter, 34, 54.
Bosscha, P., 24.	H
Brill, W. G., 77a.	H. J., 66, 78.
Broekema, J., 2, 3.	Habets, J., 8.
Buddingh, D., 58.	Hermans, C. R., 28, 67, 68.
Buitenrust Hetteema, F., 4.	Heurn, J. van, 92.
Bylandt, F. de, 56.	Hoeufft, J., 29.
C	Hoevenaars, F. W., 9.
C. D., 25.	I
Claerhout, J., 75.	IJzerman, M. J., 82.
Cornette, A., 82.	Itersen, W. J. D. van, 92.
D	J
Dale, Van, 81n.	Janssen, M., 30.
Dijkstra, Waling, 75.	Joosting, J. G. C., 10.
Doorninck, J. I. van, 5.	K
Dornseiffen, I., 6a, 77b.	Kern, H., 31, 31a.
E	Kern, J., 11.
Eerde, J. R. van, 59.	Kloeke, G. G., 84a.
Engelenburg, E., 92.	

L

- Laurillard, E., 31b.
 Leendertz, P. Jr., 32.
 Lennep, J. van, 33, 34.

M

- Maenen, J. F. van, 96.
 Meulen, R. van der, 35, 92.
 Molhuysen, P. C., 36, 37, 38,
 39.
 Muller, J. W., 34a, 40.

N

- N., 69.
 Nijhoff, W., 93.
 Nom. Geo. Neerl., bl. 125, 12.
 Nuyls, J. M., 63.

P

- Pott, M., 94.

R

- Rensse, J. C., van, 92.
 Roos, G. P., 70, 95.
 Russell, J., 71.

S

- Schaepkens van Riempst, J.,
 72.

Schönfeld, M., 41, 41n, 42, 43,
 95a.

- Schrijnen, J., 44.
 Smet., J. J. De, 72a.
 Soer-Warren, F. J., 45.
 Stoett, A. F., 46.

T

- t'Sjoen, E. H., 79.

V

- Verdam, J., 46.
 Verreyt, Ch. C. V., 73.
 Vloten, J. van, 47.
 Vorsterman van Oyen, A. A.,
 80, 96.

W

- Welvaarts, Th., 13, 14.
 Wijk, N. van, 41n.
 Willems, J. F., 56.
 Winkler, J., 15, 16, 17, 18, 48,
 49, 50, 51, 52, 74, 75.
 Witkamp, P. H., 97.

X

- X., (Verschill. vraagst.), 53.
 X., (Afzond. gew.), 76.
 X., (Spelling), 81, 82, 83, 84.

Bijlage II. — FRANKRIJK.

B	H
Backer, L. De, 1.	Haigneré, D., 19, 20.
Bückmann, L., 2.	Héricourt, A. d', 19.
	Houzé, A., 6n.
C	K
Calonne, de, 19.	Kornmesser, E., 21.
Cardevacque, A. de, 19.	Kurth, G., 22.
Carlier, J. J., 3.	
Chotin, A. G., 4.	L
Claerhout, J., 5.	Lecesne, P., 19.
Cocheris, H., 6.	Longnon, A., 23.
Cortyl, E., 10.	Lot, F., 24.
Courtois, A., 7, 8, 9.	
Cousse-maker, E. de, 10.	M
	Mannier, E., 4, 26.
D	Mahieu, abbé, 25.
Dard, 19.	Meyne, A., 26a.
Dassonville, A., 11, 12.	
Dauzat, A., 13.	P
Deschamps de Pas, 19.	Petersen, N. M., 27.
Drival, chan. Van, 19.	
Dufaitelle, 14.	Q
	Quarré-Prévost, L., 28.
E	Quicherat, J., 6n.
Esmangart, 15.	
	R
F	Ricouart, L., 29.
Fabre d'Envieu, J., 16.	
Flou, K. de, 17.	W
	Winkler, J., 30, 30a.
G	Witte, Ch. J. De-, (20).
Giry, 18.	
Gröhler, H., 6n.	X
	X., 31, 32.